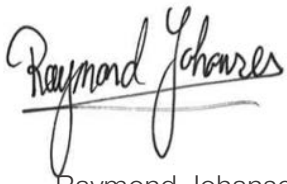
Plattform for byrådssamarbeid mellom Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Sosialistisk Venstreparti i Oslo 2015-2019

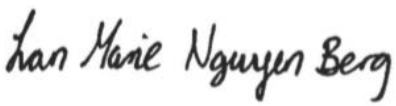
Oslo Arbeiderparti, Miljøpartiet De Grønne i Oslo og Oslo Sosialistisk Venstreparti har i tiden 25. september til 16. oktober fremforhandlet dette dokumentet på Østmarkseteren som grunnlag for et byråd i Oslo.

Dette dokumentet utgjør den politiske plattformen for et byrådssamarbeid mellom disse tre partiene for de neste fire årene.

Østmarkseteren 19. oktober 2015

Raymond Johansen
Arbeiderpartiet

Lan Marie Nguyen Berg
Miljøpartiet De Grønne

Marianne Borgen
Sosialistisk Venstreparti

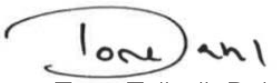
Jan Bøhler
Arbeiderpartiet

Torkil Vederhus
Miljøpartiet De Grønne

Benjamin Larsen
Sosialistisk Venstreparti

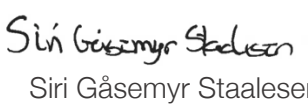
Tone Tellevik Dahl
Arbeiderpartiet

Harald Nissen
Miljøpartiet De Grønne

Sunniva Holmås Eidsvoll
Sosialistisk Venstreparti

Siri Gåsemyr Staalesen
Arbeiderpartiet

Hanna E. Marcussen
Miljøpartiet De Grønne

Per Østvold
Sosialistisk Venstreparti

Innledning

Valgresultatet i Oslo har dannet grunnlag for et nytt politisk flertall og et byråd utgått av Arbeiderpartiet, Miljøpartiet De Grønne og Sosialistisk Venstreparti. Dette byrådet legger frem en politisk erklæring basert på bærekraft, rettferdighet og fellesskap. Som hovedstad og største by i Norge vil politiske beslutninger omfatte mange mennesker og få store ringvirkninger. Vi vil føre en politikk for mindre forskjeller, ren luft, inkludering, en trygg oppvekst for barn og en verdig eldreomsorg. Alle skal ha like muligheter uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne og seksuell orientering. Vi vil føre en aktiv likestillingspolitikk for å motvirke alle former for diskriminering.

Oslo har en unik natur, et pulserende kulturliv, store kunnskapsinstitusjoner, et initiativrikt næringsliv og mennesker med bakgrunn fra mer enn 200 nasjoner. Kunnskapen, mangfoldet og kreativiteten hos byens befolkning gir oss spennende muligheter til arbeid, opplevelser og fellesskap. Det vil vi ta vare på og utvikle. Vi skal føre en politikk som vektlegger bærekraft, utnytter muligheter, reduserer forskjeller, skaper trygghet og planlegger for vekst. Vi skal føre en sterk og ansvarlig økonomisk politikk.

De galopperende klimautfordringene krever at vi tar mange tøffe valg. Vi vil derfor levere kraftfulle svar på hvordan Oslo kan være med å redusere klimakrisen til fordel for miljøet. Klimatiltak er ikke noe som skal gjennomføres et annet sted, til en annen tid, og av noen andre. Vi skal selv ta ansvar i Oslo, og bruke alle virkemidlene kommunen har. Det gjelder både energibruk, oppvarming og hvordan vi beveger oss rundt i byen.

Oslo skal vokse med nesten 200.000 innbyggere de neste 20 årene. De store byene har kraft og mulighet til å la folk leve mer urbant og samtidig mer miljøvennlig. Vi legger opp til en politikk hvor vi fremover vil bo tettere, bedre og grønnere. I tillegg må det legges til rette for barnehager, skoler, arbeidsplasser og gode byrom i nærmiljøet. Kollektivreisende, fotgjengere og syklister skal prioriteres foran privatbiler. Vi skal bli fossilfrie og sikre innbyggerne ren og trygg luft, samtidig som vi øker livskvaliteten og bidrar til et grønt næringsliv. Vi vil at Oslo skal vise vei for Norge og for Europa i arbeidet med å bli en bærekraftig storby. Vi vil legge til grunn et tett og forpliktende regionalt samarbeid om areal- og transportutviklingen.

Et samfunn og en by med små forskjeller er en bedre by å bo i for alle. Vi skal gjøre vår del av jobben for å redusere de sosiale og økonomiske forskjellene i Oslo slik at alle får like muligheter. Arbeid er vårt viktigste virkemiddel for å bekjempe fattigdom og ulikheter. Byrådet vil legge til rette for at flest mulig får et godt fotfeste i arbeidslivet gjennom å legge til rette for opplæring, språkutvikling, kvalifisering og aktive tiltak.

Vi vil sikre barn i fattige familier en god start på livet. Derfor vil vi styrke bydelenes økonomiske handlingsrom, bygge ned barrierer for barns deltakelse i barnehagen og aktivitetsskolen og sikre at skolene som har størst læringsutfordringer får økte ressurser. Byrådet legger barnekonvensjonen til grunn for sitt arbeid.

Vi vil løse de store oppgavene i fellesskap og sikre at alle har tilgang på gode offentlige tjenester i alle faser av livet. Sterke offentlige tjenester sikrer like muligheter for alle, både i barnehagen, skolen, og i omsorgen. Byrådet vil bygge ut offentlig organiserte velferdstjenester og dermed på sikt redusere kommersielle tilbyderes andel av disse tjenestene.

For å tiltrekke oss den beste fagkompetansen på alle nivåer må det være attraktivt og utfordrende å jobbe i Oslo kommune. Med 53 000 ansatte er kommunen er en stor og viktig arbeidsgiver. Et nært samarbeid med ansatte og tillit til ansattes fagkompetanse og vurderinger ligger til grunn for vår styring av kommunen. Vi vil styrke innsatsen mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, og bruke kommunens innflytelse som arbeidsgiver og innkjøper for aktivt å fremme bærekraft. Vi vil utvikle en heltidskultur i kommunen, blant annet for å bidra til å utjevne de økonomiske forskjellene mellom kvinner og menn.

For å møte fremtidens utfordringer knyttet til klimakrisen, den teknologiske utviklingen og Oslos plass i en internasjonal økonomi er kunnskap og forskning helt avgjørende. Byrådet vil styrke Osloskolen med flere lærere og større ressurser. For byrådet er det viktig å legge til rette for utvikling og kunnskap gjennom hele livet. Vi vil sikre alle barn over ett år mulighet til å gå i en god barnehage og vi vil føre en politikk som bidrar til at flere gjennomfører videregående opplæring. Vi vil forsterke samarbeidet mellom Oslo kommune og kunnskapsinstitusjonene i byen.

En by som ser verdien i en mangfoldig befolkning vil være globaliseringens vinnere. Vi vil føre en politikk for at ulike mennesker med ulik bakgrunn møtes og alt alle får utnyttet sitt potensiale. Vi vil legge til rette for nye næringer, nye kulturuttrykk og ny kunnskap. Vi ser på dette som et av Oslos største fortrinn, og vil bygge videre på Oslos mangfoldige fellesskap. Samtidig er det viktig med gode norskkunnskaper for at alle skal lykkes. Vi vil legge til grunn at norsk skal være fellesspråket i barnehager og skolegårder.

Verden er i en situasjon hvor millioner av mennesker er på flukt i den mest alvorlige flyktningekatastrofe siden andre verdenskrig. Mange mennesker som trenger beskyttelse vil komme til Norge de neste årene og det vil være behov for en ekstraordinær innsats. Byrådet er beredt til å ta vår del av ansvaret for å ta imot flyktninger som trenger bosetting, i samarbeid med staten, andre kommuner og frivillige organisasjoner. Som vertskommune til Nobel fredspris vil vi styrke Oslos posisjon som fredsby, og videreutvikle vennskapsbyordningen.

I en by som Oslo er det en rekke uløste oppgaver som ikke kommunen kan løse alene. Frivillighet og engasjement hos innbyggerne er avgjørende. Frivillige bidrar til å skape liv og røre, aktivitet og er viktig i kampen mot ensomhet. Å engasjere seg i organisasjoner, idrettslag, kulturaktiviteter eller i nærmiljøet er en viktig for de som deltar. Vi vil sette inn et ekstra løft for frivilligheten og støtte gode krefter som jobber for en bedre by.

Det at vi stadig blir eldre og at mange eldre lever aktive liv er bra. Likevel blir det mer enn 10 000 flere 80-89 åringer i Oslo de neste 15 årene som lever med et sammensatt sykdomsbilde. Vi vil at mennesker i alle aldre skal kunne leve frie, selvstendige liv. Vi vil derfor sette inn en kraftfull satsing på at flere kan bo hjemme så lenge som mulig og få pleie og bistand som bidrar til det.

Trygghet for egen sikkerhet i det offentlige rom og i eget hjem er en forutsetning for at mennesker skal leve frie liv. Oslo er trygg by å bo og ferdes i. Måten vi har organisert samfunnet på med små sosiale forskjeller og gode sikkerhetsnett er en vesentlig årsak til det. Det er likevel tidspunkter og steder i byen som oppleves, og er, utrygge. Vi vil føre en politikk for trygge offentlige rom og for at mennesker i byen vår skal ha frihet fra vold, overgrep og tvang.

En forutsetning for et folkelig demokrati er åpenhet og at de politiske beslutningene ikke er for langt unna innbyggerne. Som hovedstad er Oslo vertsby for landets fremste demokratiske institusjoner, og de største nasjonale mediene. Samtidig er det et underskudd på lokal offentlighet om Oslo og det er for lite debatt om beslutningene som tas av bydelsutvalg og bystyre. For byrådet er det derfor viktig å styrke bydelene som politisk arena, gjøre informasjon om politiske prosesser mer åpent og allment tilgjengelig, og selv løfte politiske debatter ut til befolkningen.

Innhold

1. Økonomisk politikk 7
2. En bedre kommune 10
3. Klima, miljø og samferdsel 15
4. Grønn byutvikling 23
5. Næring og arbeid 29
6. Kunnskap og utdanning 34
7. Helse og omsorg 40
8. Kultur 48
9. Frivillighet og idrett 51
10. Trygghet 55

1. Økonomisk politikk

En bærekraftig, sosial og ansvarlig økonomisk politikk

Oslo er en mangfoldig og inkluderende by som gir oss mange muligheter. Dette understrekes av at svært mange ønsker å flytte til Oslo, og at befolkningen er i stor vekst. Det gjør at kommunen står overfor store og tunge investeringer i blant annet skole- og barnehagesektoren, kollektivtrafikken og eldreomsorgen. Velferdstilbudet må videreutvikles og kvaliteten på tjenestene må forbedres.

I denne erklæringen legger vi fram våre felles målsettinger for politikken de neste fire årene. Hvor langt vi lykkes i å nå målene vil avhenge av det økonomiske handlingsrommet. Hvor stort dette handlingsrommet blir, avhenger også av faktorer som det er vanskelig å forutsi utviklingen av. Områder hvor Oslo kommune i liten grad styrer selv er blant annet overføringer fra staten og skatteinngangen. Byrådet vil føre en bærekraftig og ansvarlig økonomisk politikk. Store investeringer innebærer at kommunens gjeld vil øke, noe som vil gi oss økte rentekostnader. Kommunens pensjonsforpliktelser vokser også, slik at en langt større andel av kommunens frie inntekter vil gå med til å betjene finanskostnader som

renter og pensjon. Orden i økonomien er viktig for å sikre handlefrihet til å gjennomføre ønskede og nødvendige satsinger.

Byrådet vil legge hensynet til bærekraft og livskvalitet til grunn for den økonomiske politikken. I det tjueførste århundre handler moderne byutvikling om å skape gode tjenester, byrom og møteplasser som styrker livskvaliteten, som sikrer at det økologiske fotavtrykket er innenfor planetens grenser og som utjevner økonomiske forskjeller. Bærekraft er et ansvar som går på tvers av hele kommunen. Ikke minst er mål og indikatorer for bærekraft sentralt i budsjettprosessen hvor mange av de viktige prioriteringene skjer.

FNs klimapanel har slått fast at 80 prosent av kull, olje og gass som vi allerede har funnet må bli liggende i bakken, dersom vi skal unngå farlige klimaendringer. Samtidig vokser den finansielle risikoen knyttet til slike investeringer. Oslo Pensjonsforsikring er allerede i ferd med å avvikle investeringene i kullselskaper. Byrådet vil starte arbeidet med sikre at investeringsstrategien til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) holder en høy etisk profil både når det gjelder miljø, menneskerettigheter og folkerett.

Byrådet vil innføre eiendomsskatt i Oslo. Dette vil gi kommunen økte inntekter, som er helt nødvendig for å styrke velferdstilbudet på våre prioriterte områder. Fra 2016 skal det innføres eiendomsskatt på boliger i Oslo. Det settes et bunnfradrag på 4 millioner kroner. Det første året er satsen på 2 promille, resten av perioden vil den være på 3 promille.

Det skal gjennomføres en taksering av næringseiendom i Oslo med sikte på å innføre eiendomsskatt på næringseiendom fra og med 2017. Satsen det første året vil være på 2 promille, for de to siste årene i perioden skal satsen være på 3 promille.

Fritak fra eiendomsskatt vil bli gitt etter nærmere fastsatte regler.

Byrådet vil:

- Føre en bærekraftig og ansvarlig økonomisk politikk
- Innføre eiendomsskatt i Oslo
- Utvikle mål for bærekraft i de årlige budsjettene for Oslo kommune og legge disse til grunn for politikkutformingen, herunder klimabudsjetter med sektorvise utslippstak
- Vurdere klimakonsekvensene av alle relevante saker som legges frem for bystyret
- Sikre at Oslo kommune utøver et aktivt og godt eierskap og beholde eierskapet i viktige selskap som Oslo Sporveier, Hafslund og ECO

- Sikre offentlig styring og drift av viktig infrastruktur, deriblant Oslo Havn og andre kommunale foretak
- Arbeide aktivt for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, redusere skatteunndragelser og svart arbeid
- Sikre en mest mulig etisk og bærekraftig profil på kommunens investeringer
- Sammen med OPF starte arbeidet med å avvikle investeringer i selskaper som produserer fossil energi
- At OPF skal samarbeide tett med Norges Bank og KLP om å bidra til en god og etisk forvaltning av pensjonsmidlene, og benytte seg av deres eksklusjonslister

2. En bedre kommune

En ny retning for Oslo

Byrådet setter innbyggernes behov i sentrum. Vi vil sørge for best mulig tjenester, uavhengig av hvem du er, hvor du bor eller din økonomiske situasjon. Oslo skal være en åpen, demokratisk og ubyråkratisk kommune, og være preget av tillit og nærhet mellom innbyggeren og kommunen.

Oslo kommune er en av landets største arbeidsgiver, eiendomsbesitter og utbygger. Det stiller store krav til seriøsitet, ansvarlighet og bærekraftig økonomistyring. Byrådet vil føre en arbeidsgiverpolitikk der vi samarbeider tett med de ansatte i kommunen og deres organisasjoner.

Tillit ligger til grunn for byrådets styring av Oslo kommune. For byrådet handler økt tillit til ledere og ansatte om overføring av faglig myndighet og ansvar, tilstrekkelig bemanning, åpenhet, dialog, kompetansehevingstiltak og forankring.

Byrådet vil bygge ut offentlig organiserte velferdstjenester og dermed på sikt redusere kommersielle tilbyderes andel av disse tjenestene. Byrådet vil ikke benytte seg av offentlig-privat samarbeid (OPS) I rehabilitering eller bygging

av kommunale bygg. Byrådet vil jobbe for å redusere bruken av eksterne konsulenter i kommunen og sørge for at kommunen selv innehar riktig kompetanse. Byrådet vil ta i bruk ny teknologi og smarte løsninger for å effektivisere arbeidsprosesser, bedre tjenestetilbud og skape nye markeder for byens næringsliv.

Åpenhet og lokaldemokrati

Kommunen er til for byens innbyggere. Byrådet vil at kommunen skal være mer åpen og gjennomsiktig. Budsjetter og kommunale dokumenter skal være forståelige, og folk skal ha innsyn i saker som behandles i demokratiske organer. Åpenhet gir innbyggerne innsyn i hvordan kommunen forvalter fellesskapets verdier, og er viktig for å ivareta mindretallets interesser. Byrådet vil styrke fellesarenaene for debatt i byen og bidra til en mer synlig Oslo-offentlighet.

Byrådet er opptatt av å styrke lokaldemokratiet i Oslo. Fordi det økonomiske handlingsrommet i bydelene er svært begrenset, fungerer bydelsutvalgene i dag i liten grad som reelle lokaldemokratiske arenaer. Det gjenspeiles i at svært få folkevalgte i bydelene tar gjenvalg.

Byrådet vil styrke bydelenes økonomiske handlingsrom, og gjennomgå kriteriesystemet for fordelingen av de økonomiske rammene slik at vektingen mellom demografi og sosioøkonomiske kriterier er på riktig nivå og i tråd med tjenestebehovet. For å tydeliggjøre det demokratiske folkevalgte lokalnivået vil byrådet foreslå å endre navn på bydelsutvalgsleder og bydelsutvalg til bydelsordfører og bydelsstyre. Samtidig vil byrådet foreslå å endre navnet på byen øverste styringsorgan fra byråd til byregjering.

Byrådet vil:

- Styrke bydelenes økonomiske handlingsrom
- At all korrespondanse i etater og virksomheter som ikke er unntatt fra offentlighet som hovedregel skal ligge på nett
- Vurdere å opprette et lobbyregister over bedrifter eller organisasjoner som har møter med bystyregruppene eller byrådet på rådhuset
- Utlyse stipender for journalister og bloggere som skriver om arbeid i bystyret og bydelene
- Gjøre informasjon om saker, forslag og stemmegiving i bystyret enkelt tilgjengelig i form av strukturerte data
- Gjennomføre et prosjekt med klart språk i Oslo kommune

- Styrke arbeidet med å gjøre informasjon fra kommunen universelt utformet
- At kommuneadvokaten ikke lenger som hovedregel skal unnta saker fra offentligheten, men gjøre en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.
- Tydeliggjøre at ansatte skal ha mulighet til offentlig å uttale seg om forhold på egen arbeidsplass
- At kommunale aksjeselskap, foretak og samarbeidsrelasjoner som er heleid av kommunen så langt det er mulig skal praktisere åpenhet i samsvar med kommunens egen praksis
- Søke om å bli forsøkskommune med stemmerett til 16-åringer

Kommunen som arbeidsgiver

Det jobber mer enn 53.000 personer i Oslo kommune. Byrådet vil samarbeide tett med de ansatte i kommunen og deres organisasjoner for at kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass, som både tiltrekker seg, videreutvikler og beholder gode medarbeidere.

Gjennom mange år er det bygd opp tunge byråkratiske systemer i Oslo kommune. Vi ønsker en åpen og tillitsbasert kultur der det blir lettere å ta beslutninger og der det er kortere avstand mellom byens ledelse, kommunens ledere og ansatte i kommunale virksomheter.

Byrådet vil gjennomføre en tillitsreform for å sikre bedre samhandling mellom ledelse og ansatte, en bedre utnyttelse av de ansattes kompetanse, mer brukerdeltagelse, bedre tjenester og en mer effektiv bruk av kommunens ressurser. De samlede rapporteringskravene i ulike sektorer skal gjennomgås, med sikte på å avbyråkratisere tjenesteproduksjonen.

Byrådet vil redusere omfanget av midlertidige ansettelser, deltidsarbeid og etablere en kultur for heltidsstillinger. Oslo kommune skal som arbeidsgiver følge bestemmelsene i den tidligere arbeidsmiljøloven og Oslo kommunes overenskomster når det kommer til midlertidige ansettelser i kommunen.

Byrådet vil:

- At Oslo kommune skal være en langsiktig, motiverende og forutsigbar arbeidsgiver
- Sikre gode og forutsigbare lønns- og pensjonsvilkår for kommunens ansatte
- Tilby flest mulig hele og faste stillinger

- Jobbe for å fjerne ufrivillig deltid og for å etablere en heltidskultur i Oslo kommune
- Tilrettelegge for at flere med funksjonsnedsettelser kan arbeide i Oslo
- Sørge for at de ansatte har gode norskkunnskaper ved å tilby språkopplæring
- Ta inn flere lærlinger i kommunens virksomheter
- Sikre en bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering av kommunens lederstillinger

Anbud og konkurranseutsetting

Privatisering og konkurranseutsetting, bestiller- og utførerfunksjoner og tankegangen knyttet til offentlig-privat-samarbeid (OPS) har i mange år dominert Oslo kommune. Byrådet ønsker en sterkere politisk styring og en kommune som sikrer åpenhet og folkevalgt kontroll. Byrådet vil redusere bruken av anbud og konkurranseutsetting.

Byrådet legger stor vekt på at alle selskap der Oslo kommune har eierskap og innflytelse, skal ha gode og seriøse arbeidsforhold, og vil bekjempe sosial dumping. Som innkjøper har kommunen en viktig rolle ved å sikre at leverandører opptrer seriøst. I anbudsprosesser skal det ikke konkurreres på de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Byrådet vil:

- Ikke privatisere eller konkurranseutsette kommunale barnehager
- Ikke legge sykehjem ut på nytt anbud for kommersielle aktører når eksisterende kontrakter utløper
- Sikre at alle kommunens kontrakter stiller krav til gode lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår
- Innføre klare regler om utestengelse fra framtidige og pågående oppdrag ved alvorlig brudd på innkjøpsavtale eller arbeidsmiljøloven

En digital by

Oslo kommune skal være åpen og tilgjengelig, og kommunisere på en klar, forståelig og framtidsrettet måte. Oslos innbyggere skal få et heldigitalt møte med kommunen, gjennom smartere, mer samordnende og universelt utformede tjenester. Økt produktivitet som følge av digitalisering skal komme innbyggerne til gode. Byrådet er opptatt av å skape et godt fagmiljø og sikre at kommunen blir en attraktiv IKT-arbeidsgiver.

Byrådet vil:

- At alle innbyggerrettede tjenester som kan digitaliseres skal digitaliseres, hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen
- At flere digitale tjenester skal tilbys som varslingstjenester gjennom SMS, e-post og applikasjoner til innbyggerne for å gi en bedre og mer effektiv brukeropplevelse
- At alle etater skal tilgjengeliggjøre verdifulle data for publikum på DIFIs åpne dataplattform, for å bidra til innovasjon
- Arbeide for flere åpne trådløse nettverk i samarbeid med reise- og næringslivet

3. Klima, miljø og samferdsel

Europas miljøhovedstad

Oslo skal bli Europas miljøhovedstad. Å begrense klimaendringene og utvikle et bærekraftig samfunn er vår tids største utfordring. I dag opplever store deler av Oslos innbyggere jevnlig en helseskadelig luft, og folk med astma og lungesykdommer tvinges til å holde seg innendørs. Oslofolk fortjener et mer levende byliv, renere luft, flere sykkelveier og enda bedre kollektivtransport.

Byrådet vil at Oslo skal gå foran som et godt eksempel for andre storbyer i verden, og vil trappe opp ambisjonsnivået i klimapolitikken. Vi vil gjøre Oslo til en fossilfri by innen 2030.

Byrådets mål:

- Redusere klimagassutslippene med 95 prosent innen 2030, sammenliknet med 1990-nivå
- Redusere klimagassutslippene med 50 prosent sammenliknet med 1990-nivå innen 2020, forutsatt ferdigstilling av karbonfangst på Klemetsrudanlegget i samarbeid med staten

- Redusere NOx-utslippene med 60 prosent i forhold til 2013-nivå innen 2022, og holde lokale utslipp som svevestøv under helsemyndighetenes anbefalinger

Å gjøre Oslo fossilfritt er et stort felles prosjekt som bare kan lykkes i et tett samarbeid mellom innbyggerne, næringsliv, organisasjonsliv, staten og kommunen. Samtidig er det få steder som har bedre forutsetninger for å skape en fossilfri fremtid like raskt som Oslo. Folkelig engasjement er avgjørende, og byrådet vil ha en lav terskel for å prøve ut nye ideer og løsninger. Byrådet vil legge klima- og energistrategien til grunn, og bygge videre på denne med nye tiltak.

Trygg og ren luft

For å nå de ambisiøse klima- og miljømålene vil byrådet ha store endringer i måten vi ferdes på i byen. Oslo er en av Europas raskest voksende byer, og dette gir store muligheter for gode klima- og miljøløsninger. Byrådet vil fortette rundt store kollektivknutepunkter, og prioritere de store pengene til kollektivprosjekter og sykkel, ikke nye motorveier. Ny t-banetunnel i indre by, utbygging av sykkelveinettet og trikk langs Ring 2 er prioriterte prosjekter for byrådet.

Biltrafikken er den største kilden til klimagassutslipp og helseskadelig luftforurensing i Oslo. Samtidig er mindre biltrafikk avgjørende for å få plass til sykkelveier og bedre fremkommelighet for kollektivtransporten. Byrådets mål er å redusere all biltrafikk i Oslo med 20 prosent i løpet av bystyreperioden og en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015. For å nå målene er byrådet avhengig av et samarbeid med staten og Akershus.

Byrådet prioriterer byliv, fotgjengere, syklister og kollektivreisende på bekostning av privatbil, både når det gjelder plass i byen, finansiering, planlegging og gjennomføring av nye prosjekter. Beboerparkering i alle bydeler i indre by skal forseres.

Sentrum blir triveligere og mer tilgjengelig uten biltrafikk. Byrådet vil gjøre sentrum innenfor Ring 1 bilfritt i løpet av bystyreperioden. Hensyn til forflytningshemmede, varetransport, kollektivtransport, beboere og transport til viktige samfunnsfunksjoner skal ivaretas, og byrådet vil invitere næringsliv, beboere og andre interessenter til dialog om gjennomføringen. Byrådet vil trekke på kompetanse fra andre byer, og samle erfaring gjennom prøveprosjekter.

Byrådet vil:

- Gjøre sentrum innenfor Ring 1 bilfritt i løpet av bystyreperioden

- Opprette et finmasket nett av bilfrie gater i hele indre by
- Fjerne parkeringsplasser som kommer i konflikt med sykkelutbygging
- Delegere myndighet for å fjerne parkeringsplasser til byrådet
- Innføre beboerparkering eller avgift på alle kommunale parkeringsplasser innenfor Ring 2, og øke avgiftene
- Skjerpe parkeringsnormene ved nybygg

Sykkel

Oslo har et stort potensial som sykkelby. Det skal være trygt å sykle i hele byen, også for barn. Byrådet vil dramatisk trappe opp utbyggingstakten av sykkelveier, og raskt realisere prioriterte strekninger i indre by. Sykkelplanen skal revideres med vesentlig raskere utbyggingstakt.

Elsykkel gjør det lett å sykle til jobben, selv om man har store bakker og lang reisevei. Elsyklister bruker sykkelen langt oftere, og reduserer bruken av bil og kollektivtransport. For å få langt flere til å velge elsykkel fremfor bil vil byrådet opprette en støtteordning for kjøp av elsykkel for byens innbyggere.

Byrådet vil involvere befolkningen og bydelene i å finne gode lokale sykkelløsninger, og vil legge til grunn beste praksis fra land som Nederland og Danmark. Sykkelveier må integreres i all veiplanlegging, ikke minst i kryss og rundkjøringer. Som hovedregel bør alle sykkelveier være fysisk adskilt. Det skal etableres flere sykkelparkeringsplasser, og byrådet vil arbeide for å utvide bysykkelordningen.

I dag ligger ansvaret for sykkel fordelt på flere enheter i kommunen. For å sikre en mer effektiv gjennomføring vil byrådet gjennomgå organiseringen, sørge for at sykkel blir prioritert i planprosesser, og sikre at sykkelprosjektet får en permanent plass i kommunens organisering.

Byrådet vil:

- Øke sykkelandelen målt i daglige reiser til 25 prosent innen 2025
- Bygge minst 60 km sykkelvei, sykkelfelt og bilfrie gater i løpet av bystyreperioden
- Ferdigstille følgende strekninger i indre by innen utgangen av 2017:
  - Rådhusplassen til Grünerløkka via Torggata
  - Rådhusplassen til Grünerløkka via Universitetsgata
  - Rådhusplassen til Grønland
  - Sofienberg til Tøyen via Helgesensgate og Finnmarksgate

- Blindernveien til Frogner plass
- Sikre bedre fremkommeligheten for syklister i Bjørvika, i samarbeid med staten
- Prioritere drift av sykkelveier både sommer og vinter
- Opprette en støtteordning for elsykler for Oslos innbyggere
- Be bydelene utarbeide forslag til tiltak som vil fremme sykkel og gange lokalt, og innføre en årlig pott i budsjettet til gjennomføring av slike tiltak

En massiv satsing på kollektivtransport og sykkel gjennom Oslopakke 3

Forventet befolkningsvekst og mål om redusert biltrafikk gjør det helt nødvendig med en storstilt satsing på kollektivtransport i Osloregionen. Byrådet vil legge transportetatenes utredning om Oslo-navet og Ruters mobilitetsstrategi (M2016) til grunn, men planene må oppdateres og utvides i tråd med byrådets nye klima- og miljømål.

I følge transportetatene Ruter, Jernbaneverket og Statens vegvesen er ny t-banetunnel gjennom indre by det viktigste samferdselsprosjektet i Norge. Dette tiltaket vil ha store effekter på hele regionen og vil gjøre det mulig å dramatisk øke kapasiteten på T-banenettet og åpne for nye linjeutvidelser i fremtiden.

Et godt og tett samarbeid med staten og Akershus om finansiering av store kollektivprosjekter er avgjørende. Hovedmålene for Oslopakke 3-samarbeidet må være å bidra til å redusere klimagassutslippene i Oslo med 50 prosent innen 2020 og med 95 prosent innen 2030, i forhold til 1990-nivå, og redusere all biltrafikk i Oslo med en tredjedel innen 2030 sammenliknet med 2015-nivå. Alle prosjekter må vurderes på nytt ut fra disse målsetningene.

Byrådet vil prioritere:

- Ny t-banetunnel gjennom indre by
- Ekspressykkelveier mellom Oslo og Akershus og et finmasket sykkelveinett i Oslo
- Å erstatte buss med trikk på bussrutene med høyest belegg, herunder Ring 2

Videre vil byrådet prioritere Lørensvingen, nytt signalanlegg til T-banen, tiltak for bedre fremkommelighet for kollektivtrafikken, Fornebubanen, Ahusbanen, tverrforbindelse i Groruddalen, forbedring av dagens infrastruktur, og økte midler til drift av kollektivtransport.

For å bedre fremkommeligheten for kollektivtransport, næringstrafikk, nullutslippskjøretøy, samkjøring og for forflytningshemmede, vil byrådet innføre miljøfelt og kollektivfelt på eksisterende vei i E18 Vestkorridoren, E6 Groruddalen og Ring 3, samt andre veier der det er mulig uten veiutvidelse.

I dag finansieres Oslopakke 3 av en kombinasjon av bompenger, statlige bidrag og lokale bidrag fra Akershus og Oslo, samt midler gjennom nye bymiljøavtaler. Nye mål og endringer i prosjektporteføljen utløser behov for endringer i finansieringsmodellen, for å sikre at målet om redusert biltrafikk ikke gjør at finansieringen av kollektivprosjekter stanser opp.

For å redusere biltrafikken og øke inntektene fra bomringen, vil byrådet snarest mulig innføre miljø- og tidsdifferensierte takster i Oslo. Antall bomsnitt og plassering av disse må gjennomgås med sikte på å øke inntektene.

Oslos mål om reduserte klimagassutslipp og mindre biltrafikk støtter oppunder nasjonale klimamål og forpliktelser om luftforurensing. Byrådet legger opp til at Oslo skal ta på seg en stor del av ansvaret, og vil invitere staten til å delta i en nasjonal dugnad. Byrådet mener at en ny t-banetunnel og andre store baneprosjekter bør kunne finansieres med minst 70 prosent statlige midler.

E18 i Vestkorridoren

Med utgangspunkt i klima- og miljømålene, vil byrådet gå mot prosjekter som bidrar til å øke den fysiske veikapasiteten i og inn til Oslo. Det medfører at den fysiske veikapasiteten på E18 i Vestkorridoren ikke kan økes. Arbeid med prosjektering, regulering og grunnerverv som bygger opp under økning av veikapasiteten må stanses. Byrådet er åpne for å diskutere tiltak for å redusere trafikkbelastning, støy og forurensing på dagens E18, herunder løsninger for byutvikling i Sandvika, Asker og Filipstad. Forutsetningen er en miljøvennlig, knutepunktbasert utvikling og at veikapasiteten ikke økes.

Drift av kollektivtransport

Kollektivtransporten skal være tilgjengelig, rask og pålitelig. For å sikre en mest mulig effektiv drift vil byrådet gå gjennom organiseringen av kollektivtrafikken i Oslo. Byrådet vil ikke øke prisene på månedskort for ungdom og for studenter i bystyreperioden.

Byrådet vil styrke arbeidet for å gjøre kollektivtransporten universelt utformet. TT-tjenesten er en del av Oslos kollektivtilbud, og skal forvaltes av

Ruter. Oslo skal fortsette å ha en raus ordning for å sikre at alle kan delta i arbeidslivet og ha en meningsfull og sosial fritid, uansett hvor de bor i Oslo.

Utslippsfri transport

For å nå klima- og miljømålene vil byrådet at fossilbiler gradvis fases ut frem mot 2030 og erstattes av utslippsfrie kjøretøy. Byrådet vil innføre lav- og nullutslippssoner så snart nødvendige lovhjemler er på plass, og innføre tids- og miljødifferensierte bompenger i samråd med staten og Akershus.

Byrådet vil videreføre elbilfordelene i Oslo i bystyreperioden, og bygge ut flere hurtigladepunkter og fyllestasjoner for biodrivstoff og hydrogen. Byrådet vil sikre at Ruters kollektivtransport er utslippsfri innen 2020.

En viktig kilde til luftforurensing er utslipp fra skip som ligger til kai i Oslo. Derfor vil byrådet jobbe for at alle skip med faste anløp skal bruke landstrøm, og være en pådriver for en felles internasjonal standard for landstrøm til større skip.

Byrådet vil:

- Innføre lavutslippssoner så snart lovhjemmel er på plass, og trappe disse gradvis opp til å gjøre sentrum innenfor Ring 3 fossilfri innen 2024
- Innføre miljø- og tidsdifferensierte takster i bomringen så snart nødvendige avklaringer om Oslopakke 3 og lovhjemler er avklart, i samråd med staten og Akershus
- Ta initiativ til en samlastingssentral for effektiv levering av varer til Oslo kommunes enheter og til det sentrumsnære næringslivet
- I samarbeid med drosjenæringen jobbe for at alle drosjer i Oslo er utslippsfrie i løpet av bystyreperioden
- Jobbe for at driften av Oslo havn blir utslippsfri i løpet av bystyreperioden

Bygg

Fremdeles kommer omtrent 20 prosent av klimautslippene i Oslo fra stasjonær energibruk. Byrådet vil fase ut all fossil energi til oppvarming gjennom målrettede virkemidler og kampanjer. Ny teknologi gir store muligheter for bedre komfort samtidig som energibruken går ned. Byrådet har høye ambisjoner om mer energieffektivisering gjennom strenge krav til nybygg og renovering av kommunale bygg, målrettede støtteordninger og smarte teknologiske løsninger. Det skal bli lettere for Oslo-borgere å velge klimasmarte løsninger i hverdagen og utnytte potensialet for grønn energi.

Byrådet vil:

- Redusere energiforbruket i eksisterende bygg med 1,5 TWh innen 2020 i forhold til 2010-nivå
- Legge livsløpsperspektivet til grunn for kostnadsberegningen av offentlige byggeprosjekter
- Være en pådriver for stadig mer miljøvennlige bygg. Nye offentlige bygg skal som hovedregel være plusshus
- Gjøre fjernvarmenettet helt fossilfritt, og gjøre det enklere for eksisterende bygg med fossil oppvarming å knytte seg til fjernvarmenettet
- Øke kapitalen i Oslos klima- og energifond, og videreføre ordningen med 40 prosent støtte til solceller på private bygg
- Innføre grønne leiekontrakter både internt i kommunen, men også som leietaker
- Sette av en årlig pott på 20 millioner kr til å bygge solcelleanlegg på offentlige bygg

Karbonfangst på Klemetsrud

Det største enkeltutslippet i Oslo kommune kommer fra forbrenningsanlegget på Klemetsrud. Stortinget har vedtatt en ambisjon om å realisere minst ett fullskala anlegg for CO2-fangst innen 2020, og i mulighetsstudien fra 2015 har Gassnova utpekt Klemetsrud som et aktuelt anlegg. Byrådet vil forsøke å gjøre Klemetsrud til en nasjonal industripilot. Byrådets ambisjon er at Klemetsrudanlegget skal utstyres med karbonfangst innen 2020, men dette avhenger av statlig gjennomføring. Byrådet legger til grunn at det blir gjennomført en åpen konkurranse om teknologivalg og løsning.

Lavere forbruk og økologisk fotavtrykk

Reduksjon i forbruk er et av de viktigste tiltakene FNs klimapanel anbefaler for rike land. Redusert behov for høyt materielt forbruk reduserer Oslos globale økologiske fotavtrykk og utslipp av klimagasser. Byrådets visjon er 100 prosent materialgjenvinning i Oslo, og byrådet vil derfor legge til rette for stadig mer resirkulering, gjenbruk og deling.

Byrådet vil

- Lage en strategi for å redusere det materielle forbruket i Oslo, herunder tiltak for økt deling, kildesortering, forbruksminimerende offentlige innkjøp, flere bruktmarkeder og mindre kasting av mat
- Sette opp flere permanente fellesgriller og innføre flere ordninger for utlån av griller og sportsutstyr i byens parker
- Servere kun vegetarmat minst én dag i uka i kommunens kantiner

4. Grønn byutvikling

En by i vekst

Oslo er en av Europas raskest voksende byer og vi vil oppleve en stor befolkningsvekst i årene fremover. At byen er i vekst er positivt og gir spennende muligheter. Vår ambisjon er en klimasmart, inkluderende og mangfoldig by som skal være god å bo i for alle. Byrådet ønsker et tett og forpliktende regionalt samarbeid om areal- og transportutviklingen.

Byrådet vil jobbe for en helhetlig og langsiktig byutvikling hvor vi tilrettelegger for økt boligbygging og næringsutvikling, basert på gode klima- og miljøløsninger. Byrådet vil ha en sterk styring av byutviklingen og være en sterkere og tydeligere premissleverandør for Oslos utvikling. Byrådet vil gjennomgå kommunens organisering for å sikre at planlegging, utbygging og drifts- og vedlikeholdsoppgaver ses i sammenheng.

Oslo består av mange mindre lokalsamfunn med egen identitet og lokalt særpreg som det er viktig å ta vare på. Byrådet vil sikre god lokal medvirkning, styrke bydelenes rolle i planarbeidet og utvide bydelenes ansvar for drift og vedlikehold av det offentlige rom. Byrådet er opptatt av at Oslo er en forutsigbar og pålitelig samarbeidspartner for næringslivet.

Flere og bedre boliger

Oslos største byutviklingsoppgave er å sørge for nok boliger til en økende befolkning og samtidig redusere de sosiale ulikhetene i byen. I dag er det mangel på 20 000 boliger. Byrådet vil sørge for fremdrift og et stort volum av pågående reguleringsprosesser for å sikre et tilstrekkelig antall byggeklare tomter. Byrådet vil at kommunen skal kjøpe opp strategiske tomter over hele byen, for å igangsette utvikling av nye områder der det i utgangspunktet ikke er marked for å bygge ut.

Bygging av flere boliger er viktig for at Oslo ikke skal bli en by hvor kun de med sterkest økonomi har råd til å bo. Det skal være variasjon i boligtyper og størrelser slik at mennesker med ulik bakgrunn kan bo over hele byen. Byrådet vil jobbe for større trygghet i boligmarkedet, enten du eier eller leier bolig.

Planlegging av kollektivtransport og boligutbygging må ses i sammenheng. Gode nærmiljøer avhenger av at sosial infrastruktur som skoler, barnehager, sykehjem, byrom og lekeplasser er på plass. Målsetninger om redusert biltrafikk skal legges til grunn for kommunens planarbeid.

Byrådet vil at Oslo skal utvikles organisk innenfra og vokse gjennom en tett byvev som følger knutepunktene. Småhusplanen skal ikke være en storstilt fortettingsplan, men ta vare på historiske og grønne kvaliteter. Samtidig skal det være rom for fornuftig fortetting gjennom egne planer for enkeltområder. Byrådet vil foreta en gjennomgang av stasjonsnære områder langs det eksisterende banenettet for å vurdere mulighetene for en kvalitetsmessig fortetting.

Byrådet vil:

- Sørge for et høyt tempo i utviklingen av nye boliger i Oslo, opparbeide en større planreserve og bruke strategiske tomtekjøp og salg for å skape byutvikling
- Fortette byen rundt kollektivknutepunkter
- Planlegge nye større boligområder slik at kollektivløsninger og skoler, barnehager, idrettsanlegg, byrom og annen infrastruktur er på plass samtidig som folk flytter inn
- Øke antallet kommunale utleieboliger og spre disse over hele byen
- Samarbeide tett med studentsamskipnaden og staten om økt bygging av studentboliger
- Gjennomgå husleie- og utbyttepraksis for kommunens utleieboliger
- Utrede muligheten til å bygge og etablere ikke-kommersielle utleieboliger

Arkitektur, fortetting og byrom

Byrådet vil føre en kommunal arkitekturpolitikk som gir rom for utprøvende og utfordrende prosjekter innen arkitektur og byrom, og som har tydelige mål for klima, estetikk og livskvalitet. Byrådet vil åpne for bruk av offentlig rom til kunst- og kulturprosjekter i både organiserte og uorganiserte former, og aktivt bruke midlertidighet som et verktøy i byutviklingen. Høyhusstrategien til Oslo ligger fast. Høyhus på over 12 etasjer kan tillates på utvalgte knutepunkter eller i områder der det er behov for en markering, forutsatt en høy arkitektonisk kvalitet i seg selv og i forhold til sine omgivelser.

Byrådet vil sikre menneskevennlig byrom og inkluderende arkitektur, slik at byen er tilgjengelig for alle, uansett inntekt. Ved utvikling og oppgradering av parker og grøntområder skal folkehelse tillegges stor vekt slik at områdene innbyr til fysisk aktivitet for alle aldersgrupper.

Byrådet vil:

- Etablere en kommunal arkitekturpolitikk
- Stimulere til ny bærekraftig arkitektur som eksperimenterer med boformer, høyder, ny teknologi, tradisjonelle byggetradisjoner og materialer
- Utarbeide en ambisiøs strategi for grønne tak inspirert av København
- Aktivt bruke midlertidighet og kunst for å igangsette utvikling
- Styrke byantikvaren for å sikre at Oslos historiske kvaliteter bringes med inn i fremtiden
- Gjøre boliger, bygninger, anlegg og uteanlegg mer tilgjengelige gjennom universell utforming
- Gå gjennom reklameplanen for Oslo, med et mål om å redusere eksponeringen for utendørsreklame og merke retusjert reklame

Områdeutvikling

Transformasjon er Oslos store arealreserve, og hovedvekten av nye boliger vil byrådet realisere gjennom de store transformasjonsområdene.

Byrådet vil satse på Groruddalen som Oslos mest spennende byutviklingsområde, utvikle Hovinbyen til et foregangsprosjekt for klimasmart byutvikling, og sikre Veterinærhøyskolen som et fremtidig transformasjonsområde i samarbeid med staten. Byrådet vil forlenge, forsterke og fornye ordningen med bydelsvise områdeløft med satsing på lokal frivillighet, kultur og medvirkning, hvor målet er en mer bærekraftig by og sosial utjevning.

Byrådet mener gode områdesatsninger i utsatte områder er et viktig og sentralt verktøy i inkluderingsarbeidet, og at barnehagen, skolen og bomiljøene er hovedarenaene for god inkludering.

Byrådet vil:

- Forlenge og forsterke Groruddalssatsingen og Oslo sør-satsingen i samarbeid med staten i ytterligere 10 år
- Utvikle ordningen med gratis kjernetid i barnehagen for alle 4- og 5-åringer i bydelene med områdesatsinger, og på sikt utvide ordningen til å omfatte 3-åringer i samarbeid med staten
- Utvide Tøyenløftet til Vaterland, Grønland og Hausmannskvartalet
- Samarbeide med lokale aktører og eiere for å fornye drabantbysentrene

Naturvern og biologisk mangfold

Plasseringen mellom marka og fjorden gjør Oslo til en unik hovedstad, med rik tilgang til friluftsliv og store og nære naturopplevelser for hele byens befolkning.

En grønnere by

Byrådet vil at alle skal ha tilgang til gode grøntarealer og rekreasjonsområder i sitt nærmiljø. Oslos vekst skal brukes til å foredle disse kvalitetene. Byrådet vil gi byens grøntområder sterkere vern, og ta vare på flere områder gjennom en tydelig og strukturerende grøntplan. Det skal utarbeides en egen norm for ivaretakelse av grønne og blå kvaliteter. Byrådet vil tillegge biologisk mangfold stor vekt i behandlingen av utbyggingsprosjekter.

Ved alle store byutviklingsprosjekter skal man legge et helhetlig botanisk grep til grunn for plantevalg og utforming. Oslo har et stort potensiale for urbant landbruk. I samarbeid med fagmiljøer vil byrådet opprette et senter for byøkologisk innovasjon, og ha en storstilt satsing på urban dyrking og dyrkekasser i samarbeid med borettslag og sameier, og bevare skolehager, parsellhager og kolonihager.

Byrådet vil gjennomføre Fjordbyen, og vil i alle gjenstående saker sterkt prioritere grøntområder og tilgjengelighet til fjorden for allmennheten og binde den sammen med indre by.

Byrådet vil:

- Opprette et senter for byøkologisk innovasjon

- Ha en storstilt satsing på urban dyrking og dyrkekasser i hele byen
- Reetablere det gamle slåttemark-pregete artsmangfoldet i Oslo ved for eksempel å ta i bruk midtrabatter, "skrotareal" og veigrøfter til blomsterenger
- Etablere nye og nåværende økologiske boligprosjekter, med tanke på nye byggemetoder, teknologier og boligformer
- Verne Ravnkollen fra utbygging
- Registrere bolignære friluftsområder («hundremeterskoger») og ta vare på viktige områder for uorganisert friluftsliv
- Legge frem en oppdatert områdeplan idretts- og friområdene på Ekeberg som bevarer den åpne sletta for allmenheten, idretten og fremtidige generasjoner
- Bevare Oslos mest verdifulle kulturlandskap, både i byen og i randsonen

Oslomarka

Byrådet vil føre en offensiv markapolitikk med en langsiktig og fremsynt forvaltning av marka. Verdifulle naturverdier skal restaureres, samtidig som Oslomarkas kvaliteter for naturopplevelser, friluftsliv og idrett skal bevares og styrkes i tett samarbeid med frilufts- og miljøorganisasjoner og idrettslag. Markagrensa ligger fast.

Byrådet vil:

- Lage en strategi for å reetablere større sammenhengende villmarkspregede områder og intakte økosystemer i Oslomarka
- Fjerne aktivitetssonene fra kommuneplanen
- Legge til rette for å vedlikeholde og videreutvikle Oslomarkas unike tilbud av løyper, stier og sykkelveier
- Arbeide videre for å opprette nasjonalpark i Østmarka i samarbeid med staten og nabokommuner
- Arbeide for å gi et større område i Lillomarka bedre vern, og verne gjenværende gammelskoger i Oslos del av marka
- Ikke utvide dimensjoneringen på skogsbilveier, eller bygge nye veier som kun anlegges for kommersiell virksomhet

Fjorden

Oslofjorden er en fantastisk ressurs for hele befolkningen som skal være ren, tilgjengelig og tilrettelagt for en aktiv bruk uten å gå på bekostning av det biologiske mangfoldet. Byrådet vil forsvare allemannsretten og sørge for at øyer, strender og strandlinje er tilgjengelig for alle.

Byrådet vil:

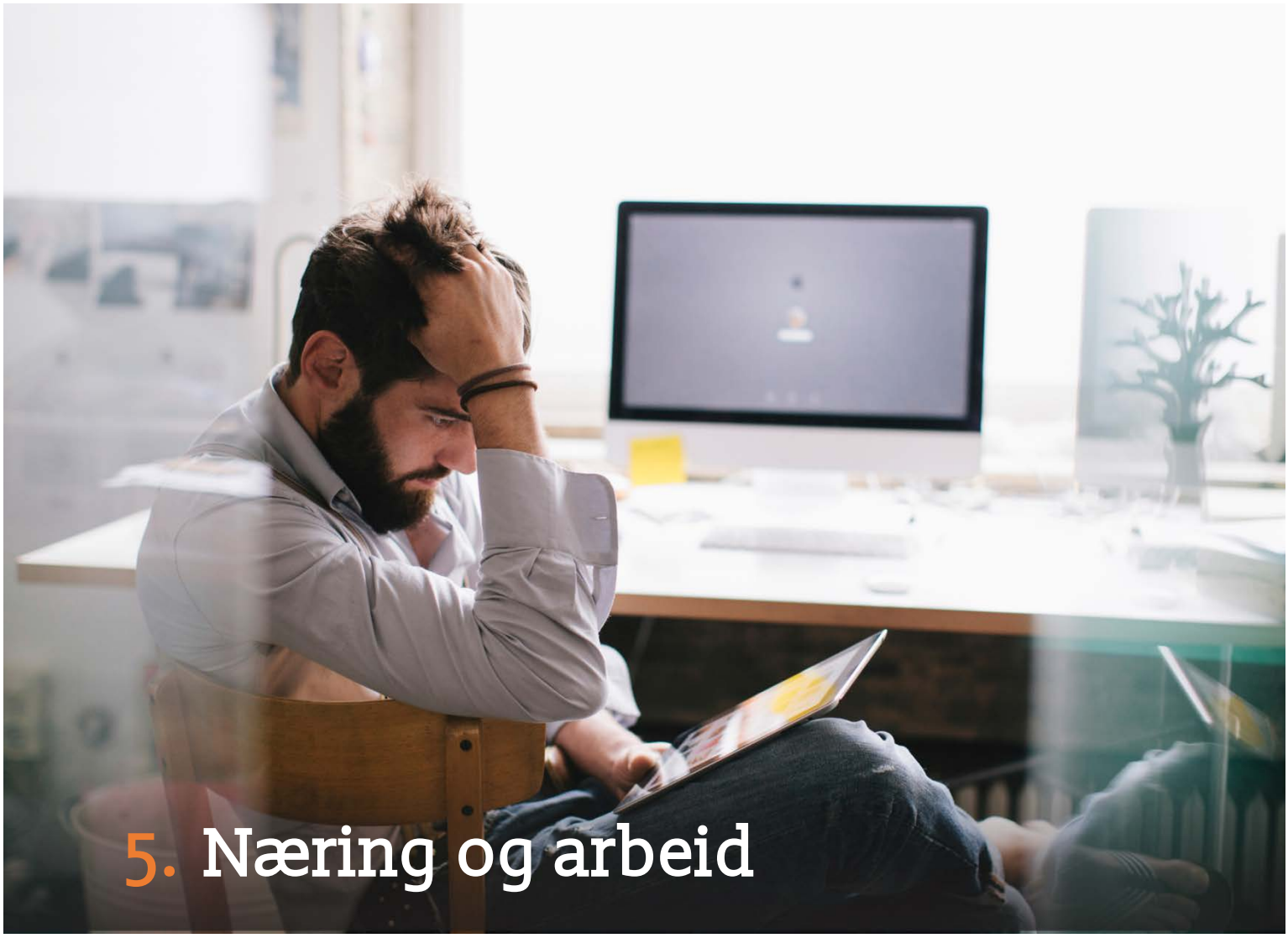
- Fullføre kyststien langs fjorden
- Jobbe for flere opplags- og havneplasser for småbåter, kajakk og kanoer, og utarbeide en egen småbåtstrategi
- Jobbe for å gjøre fjorden renere og fri for miljøgifter
- Ruste opp badestrendene i Oslo blant annet ved å etablere flere toaletter og garderober
- Åpne for bademuligheter ved utviklingen av områder rundt Oslofjorden, som for eksempel på Filipstad, samt langs elveløpene og ved ferskvann

Dyrevern

Oslo skal være en foregangskommune på dyrevelferd, forankret i dyrs egenverdi. Byrådet vil jobbe for å spre kunnskap, engasjement og omtanke for dyr i deres naturlige miljø.

Byrådet vil:

- Bidra til å etablere et nytt hjelpesenter for smådyr i Oslo, i samarbeid med Dyrebeskyttelsen og andre aktører
- Jobbe for å etablere en dyrepolitienhet i Oslo og øke kompetansen hos helsepersonell rundt dyremishandling
- Oppfordre hunde- og katteeiere til å ID-merke dyrene sine
- Etablere flere hundelufteparker

5. Næring og arbeid

En næringsvennlig by

Som hovedstad skal Oslo være en motor for verdiskapning og teknologiutvikling. Oslo skal være et godt sted å etablere og drive næringsvirksomhet. Byrådet vil spille på lag med alle deler av næringslivet, og være en aktiv pådriver for at Oslos næringsliv kan gå foran i det grønne skiftet.

Byen vår er vertskap for noen av de mest dynamiske og innovative miljøene i Norge, som utvikler tjenester og produkter vi skal leve av i fremtiden. Byrådet vil sikre en god etablerertjeneste, og bidra til utvikling av møteplasser, lokale gründerfond, start-up labs og gründernettverk. Kommunen og universitets- og høyskolesektoren må spille på lag for å legge til rette for nye bedrifter. Byrådet vil også legge til rette for kulturnæringene, og profilere Oslo som destinasjon for flere internasjonale kongresser og arrangementer.

Næringslivet er avhengig av en effektiv kommunal forvaltning. Særlig små og mellomstore bedrifter krever rask saksbehandling. Oslo kommune må være en aktiv partner og involvere næringslivet i regel – og systemendringer som

spesielt angår disse bedriftene, og ha tett dialog med næringslivet om muligheter for forenkling og effektivisering.

Privat tjenesteytende sektor er i sterk vekst og sysselsetter flest arbeidstakere i Oslo. Det er positivt for tilbudet i byen vår. Oslo kommune må stimulere flere seriøse aktører til å etablere seg i sektoren.

Næringslivet er avhengig av en effektiv kommunal forvaltning. Byrådet vil ha tett dialog med næringslivet om muligheter for forenkling og effektivisering.

Byrådet vil:

- Etablere næringsutviklingsfond for å fremme etablering av nye arbeidsplasser og næringsprosjekter gjennom partnerskap mellom kompetanseinstitusjoner, bedrifter og grundere i Oslo
- Satse på ungt entreprenørskap i skolen, med mål om at alle skoler deltar
- Arbeide for at en større andel av Innovasjon Norges midler går til bedrifter i Oslo
- At Oslo skal være en god vertskommune for byens kunnskapsmiljøer og omsette forskningsresultater til aktiv næringsutvikling
- Videreføre arbeidet med å profilere Oslo som destinasjon for tilreisende gjennom Visit Oslo, og fremheve mulighetene ved å være turist i egen by
- Etablere et bedre næringspolitisk samarbeid i Osloregionen og utvide Oslo Business Region til flere kommuner og fylker
- At Oslo utvikler globale kunnskapsnav innenfor næringene hvor vi i dag har et fortrinn
- Etablere et sentrumssamarbeid mellom gårdeiere, kommune, handels- og servicenæringene for å profilere Oslo sentrum bedre, koordinere aktiviteter og sikre bedre varelevering for handelen
- Sørge for at næringslivets behov for varetransport ivaretas i bilfrie sentrumsområder

Oslo som kunnskapshovedstad

Oslo er en stor universitets- og forskningsby som huser over 70 000 studenter. Byrådet ønsker tett samarbeid med høyskolene og Universitetet i Oslo for å utvikle byen til en nasjonal og internasjonal kunnskaps- og studenthovedstad. Det må legges godt til rette for at forskere og utenlandske studenter kan etablere seg i byen.

De siste årene har det vokst fram nye entreprenørskapsmiljøer i verdensklasse, blant annet innenfor nye områder som helseteknologi (Med-

tech), utdanningsteknologi (Ed-tech) miljøteknologi (Clean-tech). Byrådet vil støtte og bidra til å bygge opp flere kreative og innovative arbeidsfellesskap.

Byrådet vil:

- Utvikle og videreføre samarbeidet med Universitetet knyttet til Tøyenløftet og Tøyen skole, og et samarbeid om Vitensenter, klimasenter og veksthus
- Lage en campusstrategi for Oslo i samarbeid med studiestedene, studentene og SiO etter modell fra Trondheim
- Styrke samarbeidet med kunnskapsmiljøene og bidra til mer innovasjon for en grønn byutvikling
- Støtte Høgskolen i Oslo og Akershus sine ambisjoner om å bli et profesjonsuniversitet
- Styrke kollektivtilbudet og sykkelveiene mellom studiestedene, studentbyene og sentrum
- Styrke kontakten mellom grunnopplæringen og universitet eller høyskole

Velferdsteknologi

Bruk av velferdsteknologi kan ikke erstatte menneskelig kontakt. Men velferdsteknologi kan gi muligheten til å mestre og føle seg trygg på å bo hjemme lenger, gi oppfølging og behandling av kroniske sykdommer, rehabilitering og nødvendig helsehjelp på reise.

Byrådet vil:

- Etablere et teknologifond til private hjem
- Etablere et start-up fond for gründerbedrifter som driver med omsorgsteknologi
- Gjennomføre testing av velferdsteknologi i omsorgsboliger med sikte på å bli ledende på bruk av velferdsteknologi

Seriøst nærings- og arbeidsliv

Arbeid gir individuell frihet, økonomisk trygghet og den enkelte muligheten til å realisere sitt potensial. Oslo kommune skal gå i front i kampen mot arbeidslivskriminalitet og sørge for et anstendig arbeidsliv. Arbeidslivskriminalitet må bekjempes for å unngå ulovlige og konkurransevridende virkemidler, og samtidig hindre at helse, miljø og sikkerhetshensyn settes til side.

Som en stor byggherre og innkjøper kan Oslo kommune påvirke og stille krav til de bedriftene som leverer til kommunen. Byrådet vil gjøre det enklere for de seriøse aktørene i byggenæringen, og vil gjennomføre Skiensmodellen i Oslo. Det skal stilles krav om maks to ledd i entreprisekjeden på kommunens byggeprosjekter, hvor hovedentreprenøren regnes som første ledd. Samtidig skal det stilles krav om at en betydelig andel av arbeidet gjennomføres av entreprenørens egne ansatte. Eventuell innleie av arbeidskraft skal avtales med byggherren og skal ha ordnede lønns- og arbeidsvilkår.

Utelivsnæringen sysselsetter mange og er en viktig bidragsyter til en levende by. Det er avgjørende at næringen drives seriøst for å unngå store skadevirkningene fra alkohol for enkeltmennesker og samfunnet. Det er avgjørende med økt tillit mellom næringen og kommunen som bevillingsmyndighet og kontrollør. Byrådet vil opprette samarbeidsfora mellom utelivs- og restaurantbransjen, bevilgningsmyndigheter, næringsetaten og politiet.

Drosjenæringen i Oslo skal være en moderne og miljøvennlig leverandør av et trygt, rimelig og godt tilbud. Næringen skal ha gode arbeidsvilkår for sjåførene og rimelige priser for kundene. Drosjenæringen skal ha gode og forutsigbare rammevilkår, og byrådet vil vurdere antall drosjeløyver for økonomisk bærekraft i næringen. Byrådet vil ha strengere kontroll i drosjenæringen mot ulovlig virksomhet.

Byrådet vil:

- Ikke utvide ordningen med søndagsåpne butikker
- Ta initiativ til et tverretatlig prosjekt for å bekjempe arbeidsmarkedskriminalitet, som skal involvere statlige og kommunale kontrollinstanser til felles innsats og samordning av kontroller
- Ha strenge krav til internkontroll, språk og HMS i kommunens byggeprosjekter
- Innføre regler om utestengelse eller avvisning fra framtidige oppdrag ved alvorlige brudd på avtale eller arbeidsmiljølovens bestemmelser
- Sikre at kravet om lærlinger også gjelder underleverandører
- Vurdere hvordan kommunen kan innføre solidaransvar
- At mindre alvorlige forhold knyttet til skjenkebestemmelsene kan bøtelegges som advarsel før eventuell inndragelse av bevilgning
- Innføre karantene for skjenkesteder ved misligheter knyttet til konkursrytteri, skattesvindel, hvitvasking, diskriminering og andre kriminelle forhold

- At mislighold av regelverk fører til tilsyn fra andre kontrollorganer som for eksempel kemneren osv
- Opprettholde dagens skjenketidsbestemmelser med maksåpningstid til 0300, og benytte mer differensierte åpningstider

Grønne og innovative innkjøp

Oslo skal være ledende i å bruke offentlige anskaffelser som strategisk verktøy i det grønne skiftet. Dette skal forankres på ledelsesnivå i enhetene. Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å generere ny innovasjon og skape et marked for flere miljøvennlige produkter og tjenester. Et mangfold av metoder, innovasjon og nyskapning vil bidra til å videreutvikle tjenestetilbudet i kommunen. Sosiale entreprenører kan bringe med seg nye erfaringer og perspektiver som vil supplere og fornye det offentlige tilbudet.

Byrådet vil:

- Stille strengere krav til miljø, fagopplæring, og samfunnsansvar ved kjøp av varer og tjenester
- Stille strenge utslippskrav til varelevering, anleggsmaskiner på byggeområder med videre, med krav om nullutslipp etterhvert som teknologiutviklingen gjør det mulig
- Styrke kompetansen på miljøvennlige anskaffelser hos kommunenes innkjøpere
- Legge til rette for at også mindre lokale bedrifter skal kunne levere tjenester
- Øke andelen innovative innkjøp
- Øke innkjøpsandel av økologisk mat i kommunens virksomheter til 50 prosent

6. Kunnskap og utdanning

Nye grep i Osloskolen

Byrådet vil ha mer læring i Osloskolen. Dette innebærer flere lærere, større tillit til lærerne som fagpersoner, mer tid til dybdelæring og mindre pugging. Byrådet legger til grunn at det vi gjør for å utvikle skolen skal være basert på forskning og kunnskap om hva som virker i skolen.

Osloskolen skal være en skole hvor elevene utvikler grunnleggende akademiske og praktiske ferdigheter. Skolen skal også stimulere barns lærelyst og nysgjerrighet, danne grunnlag for kritisk og kreativ tenkning og gi unge evner til å ta ansvar for eget liv. Osloskolen skal ha høye ambisjoner og forventninger til hvordan hver enkelt elev kan utvikle seg både faglig og sosialt. Skolen skal være med å bygge et demokratisk og bærekraftig samfunn. Osloskolen skal motvirke klasseskiller og segregering igjennom et likeverdig opplæringstilbud til alle.

Opplæringen skal forberede elevene på jobber som enda ikke finnes. Vi vil bygge på fagkunnskap og at opplæringen skal utvikle kreative og selvstendige individer. Uten en solid fagutdanning og realfagssatsing, vil ikke Norge lykkes i å skape et grønt næringsliv og gode velferdstjenester. Hver

enkelt elev skal få tilpasset oppfølging og oppleve mestring. Talentene skal gis utfordringer som passer deres nivå. Byrådet vil styrke elevdemokratiet.

En av de største utfordringene for Oslo er å sørge for skoleplasser for alle elevene i byen. Vårt mål er å ligge i forkant av befolkningsveksten og unngå hyppige endringer i skolegrensene og at søsken må gå på forskjellig skole.

Gode språkkunnskaper er nøkkelen til å lykkes i samfunnet. Byrådet vil styrke arbeidet med norskopplæring i barnehage, skole, kvalifiseringstiltak, nærmiljøet og i arbeidslivet. Kompetanse om språkopplæring og språkstimulering skal styrkes slik at kvaliteten på arbeidet bedres. Norsk skal være fellesspråk i skolegården.

Byrådet vil:

- Øke elevtallskompensasjonen fra 80 prosent til 100 prosent
- Forbedre ressursfordelingsmodellen i grunnskolen så den bedre treffer de reelle behovene i skolen
- Gå gjennom hvordan utenlandske elever tas mot i skolen, med sikte på å spre mottaksklasser over hele byen
- Øke kompetansen i både den sosialpedagogiske og yrkesrettede rådgivningstjenesten i Osloskolen
- Forebygge mobbing ved å videreutdanne ansatte i skoler, barnehager og aktivitetsskoler, og bygge opp forskningsbasert kompetanse på mobbearbeid i kommunen
- Alle skoler skal ha tilgang til skolebibliotek
- At alle grunnskoler i Oslo skal få mulighet til å bruke skolehager
- Åpne for godkjent fravær ved politisk arbeid for ungdomstrinnet
- At det tilbys selvforsvarskurs for jenter i skolen

Flere lærere og tidlig innsats

Osloskolens største fortrinn er de mange høyt kvalifiserte lærerne. Byrådet vil bidra til å utvikle deres kompetanse videre. Vi er spesielt opptatt av å rekruttere og beholde nye lærere, og vil gi tett oppfølging og gode arbeidsvilkår for å oppmuntre flere til å bli lenger i yrket. Vi vil jobbe hardt for å forbedre elevenes læring på områdene hvor vi har klare utfordringer, som norsk og realfag.

Byrådet vil satse mer på tidlig innsats. De minste barna i skolen skal få mer tid og tettere oppfølging av lærerne. I løpet av perioden vil vi ansette minst 200 nye lærere utover det som trengs for å dekke det økende elevtallet. Vi vil rette disse lærerne inn mot elevene i småskolen. Byrådet vil også bygge

opp den spesialpedagogiske kompetansen på skolene, for å se og hjelpe elever med utfordringer så raskt som mulig. Vi ønsker å styrke det faglige samarbeidet på tvers av skolene, og ha mulighet til å sette inn ekstra faglige ressurser når skolene har særskilte behov.

Byrådet vil:

- Satse på tidlig innsats gjennom å styrke 1-4 trinn i skolen med minst 200 lærere
- Styrke spesialundervisningen

Kunnskap og tillit

For byrådet er det en viktig oppgave er å sørge for at lærerne har kompetanse, tid og tillit til å se hver enkelt elev. Vi vil frigjøre tid så lærerne kan konsentrere seg om å følge opp elevenes læring. For å nå målet vil vi redusere kravene til dokumentasjon og rapportering i Osloskolen. Skolene skal få større frihet til selv å vurdere hvilke metoder og kartlegginger som er best egnet i det pedagogiske arbeidet. Vi vil starte en forskningsbasert evaluering av kravene til kartlegging og dokumentasjon i Osloskolen.

Byrådet vil:

- Gi gode tilbud om etter- og videreutdanning for lærerne
- Gi foresatte god tilbakemelding om elevenes læring og trivsel. Gjennomgå måten skriftlig halvårsvurdering i barnetrinnet fungerer
- At Osloprøvene gjøres frivillige for skolene, med unntak av naturfagsprøven
- At Oslo ikke skal delta i Storby-PISA
- Gjøre forsøk med alternative vurderingsformer og andre måter å organisere leksearbeidet
- Ikke innføre karakterer i barneskolen
- Evaluere rektorkontraktene
- Ikke innføre prestasjonslønn for lærere

Aktivitetsskolen

Aktivitetsskolen (AKS) i Oslo er et viktig tilbud for barn i 1-4 trinn. Gjennom læringsfremmende lek og aktiviteter så styrker AKS barns kompetanse og kunnskap. Mange barn i Oslo deltar i dag ikke i AKS, og det er store forskjeller mellom bydelene og skolene. Byrådet vil øke både deltakelsen og kvaliteten på aktivitetsskolen.

Byrådet vil:

- Gradvis innføre gratis halvdagsplass i Aktivitetsskolen for 1-4 trinn i bydel Alna, bydel Grorud, bydel Bjerke, bydel Sagene, bydel Gamle Oslo, bydel Grûnerløkka, bydel Stovner og bydel Søndre Nordstrand, samt på enkelte skoler i bydel Østensjø og St. Hanshaugen innen 2018
- Underveis i valgperioden skal ytterligere opptrapping vurderes
- Gjennomføre en kvalitetsgjennomgang av AKS-tilbudet, blant annet med sikte på likere økonomiske rammebetingelser
- Tilby alle 4. klassinger introduksjon i enkel programmering i samarbeid ideelle aktører, som for eksempel Lær Kidsa Koding. Tilbudet skal gis gjennom AKS.

Videregående skole

For mange elever faller fra videregående skole, spesielt på yrkesfagene. Byrådet vil satse på mer læring og bedre gjennomføring i videregående opplæring. Gode forutsetninger fra barne- og ungdomsskolen er den viktigste nøkkelen for å bedre elevenes muligheter til å gjennomføre opplæringen. Elevenes lærelyst og nysgjerrighet må bli stimulert gjennom en variert opplæring.
Fag- og yrkesopplæringen må gjøres mer attraktiv og det må sikres en bedre gjennomføring. Oslo trenger dyktige fagarbeidere i framtida og flere elever må få mulighet til å fullføre fagbrev. Alle som velger yrkesfag skal få mulighet til læreplass eller kunne fullføre opplæringen i skole.

Byrådet vil:

- Forbedre overgangen mellom grunnskolen og videregående opplæring
- Arbeide for at flere elever som har forutsetninger og motivasjon tar fag på høyere nivå
- Legge frem en helhetlig plan for å sikre at flere gjennomfører videregående skole med særlig vekt på yrkesfag
- Forbedre oppfølgingen av elevene som er i ferd med å falle fra, gjennom et raskere samarbeid mellom skolen, Oppfølgingstjenesten og NAV
- Evaluere finansieringsmodellen i videregående, med mål om at skolene skal få større mulighet til å følge opp elever som faller fra
- Legge bedre til rette for at voksne skal få mulighet til å fullføre videregående opplæring for å skaffe seg formelle kvalifikasjoner i arbeidslivet
- At kommunens virksomheter skal ta inn flere lærlinger
- At flere av kommunens byggeprosjekter blir Vardeprosjekter

- Gi tilbud om alternative løp gjennom videregående, som 0+4-modellen, y-veien og praksisbrev, for å bidra til en høyere gjennomføring

Oslobarnehagen

De første årene i et barns liv er viktig for læring og utvikling gjennom hele livet. Byrådet ønsker å gi alle barn tilbud om plass i en barnehage som er preget av læring, lek og omsorg. Barnehagene skal ha høyt kompetente ansatte som har tid til hvert enkelt barn. Vår barnehagepolitikk skal basere seg på å utvikle den nordiske barnehagemodellen.

Barnehagen skal være et sted der barn trives, og lærer gjennom lek og aktiviteter med andre barn. Byrådet har som mål at barnehagene skal bidra til å utjevne forskjeller og gi individuelt tilpasset tilbud ut fra det enkelte barns forutsetninger. 6000 barn i Oslo i barnehagealder går ikke i barnehage. Barnehagen er et av de viktigste tiltakene for tidlig inkludering. Byrådet vil stimulere til at flere barn får gå i barnehagen. Oslobarnehagene skal systematisk jobbe med å styrke språkmiljøene i barnehagen og kartlegge barn i risikosonen med et velegnet kartleggingsverktøy. Norsk skal være fellesspråk i barnehagene.

Barnehagenes viktigste ressurs er de ansatte. Gode og kompetente barnehagelærere og ansatte er bærebjelken i å utvikle barnehagene til å bli gode pedagogiske og sosiale tilbud for det enkelte barn. Forutsetningen for å kunne gi god omsorg og muligheten til å drive pedagogisk arbeid i barnehagen er at det er nok voksne.

Byrådet vil gjennomføre et kvalitets- og kompetanseløft i barnehagene, og sørge for at barnehagene er en åpen arena for forskning og utvikling. Vi vil sette inn betydelige ressurser på å utvikle fagkompetansen hos de ansatte. Byrådet vil vektlegge samarbeidet mellom barnehagene og de foresatte. Det skal sikres tett kontakt mellom barnehage og skole, for å gjøre overgangen mellom barnehage og skole bedre. Byrådet vil stille høye kvalitetskrav til kommunale og private barnehager.

Oslo kommune skal sikre full barnehagedekning gjennom at kommunen selv i større grad bygger og drifter barnehager. Målet er at alle ettåringer skal få plass innen to måneder etter søknad.

Oslo skal ikke privatisere eller konkurranseutsette kommunale barnehager.

Byrådet vil:

- Innføre to barnehageopptak i året med rett til plass

- Øke barnehagekapasiteten med minst 3000 nye plasser
- At kommunen skal ta et hovedansvar for å bygge barnehager, og samarbeide tett med ideelle aktører og private aktører for å opprette nye plasser
- Systematisere og styrke etter- og videreutdanningen av barnehageansatte, gjennom blant annet å forbedre stipendordningene for alle yrkesgruppene
- Oppheve vedtaket om at alle barnehager skal bygges som basebarnehager
- Gjøre bydelene i stand til å sette inn vikarer i barnehagene når det er behov
- Gi norskopplæring til alle ansatte som ikke behersker norsk godt nok
- Private barnehager skal følge den kommunale grunnbemanningsavtalen, ha tilsvarende lønns- og arbeidsvilkår som kommunale barnehager, og oppfylle krav til kvalitet
- Forbedre de pedagogiske fagsentrenes mulighet til å ivareta barn som trenger ekstra innsats
- Gi valgfrihet til barnehagene om hvilket kartleggingsverktøy de ønsker å bruke når de ser behov for en kartlegging
- Vurdere integrering som kriterium ved opptak i barnehagene for barn som får gratis kjernetid
- Ha forsøk med kveldsåpen barnehage, og forsøk med helg- og nattåpen barnehage for å dekke behov når foresatte jobber utenom normalarbeidsdagen

7. Helse og omsorg

Helse i alt vi gjør

Arbeidet for god folkehelse er grunnleggende for byrådet, det skal være helse i alt vi gjør. Både tjenestetilbudet og byens utforming skal legge til rette for frie og aktive liv, for alle byens innbyggere.

Byrådet vil vektlegge forebygging, og prioritere de lett tilgjengelige tjenestene. Også de frivilliges innsats er avgjørende for en god by for alle. Oslo har store helse og levekårsforskjeller mellom innbyggerne og det er et sentralt mål for byrådet å utjevne helse- og levekårsforskjellene i byen. Fortsatt opplever mange at de står utenfor. En manglende opplevelse av tilhørighet og fellesskap kan føre til ensomhet, manglende integrering og en svekket fysisk og psykisk helse. Det er viktig at faresignaler oppfattes i tide. Også pårørendes helse skal være et element som legger føringer for byens helse og omsorgspolitikk. Byrådet vil ta initiativ til et konstruktivt, forutsigbart og langsiktig samarbeid, med frivillige og ideelle aktører i helse- og sosialsektoren.

Folkehelse

Byrådet vil være med å legge til rette for en sunnere by ved å gjøre det enklere for folk i byen å ta sunnere valg og bevare egen helse, som å gå eller sykle til jobben og ha en fysisk aktiv fritid. Det er større risiko for livsstilssykdommer i årene fremover, men dette er også mulig å forebygge gjennom investering i ulike folkehelsetiltak. Frisklivssentralene er et viktig bidrag til en god folkehelse.

Byrådet vil:

- I samarbeid med frivillige utarbeide hverdagsturløyper i hele byen etter modell fra Stavanger
- Gjeninnføre frukt og grønt på skoler med ungdomstrinn
- At ved oppgradering eller etablering av nye parker og møteplasser skal trimapparater og andre aktivitetsfremmende elementer vurderes innpasset
- Gjennomføre et prøveprosjekt med skolemat på utvalgte skoler som en sentral del av det forebyggende helsearbeidet for barn

Helsetjenester

Tilgang til helsetjenester er en grunnleggende rettighet. Helsetjenestene skal forebygge og behandle sykdom, gi pleie og omsorg og rehabilitere etter sykdom og skade. Staten og kommunen deler ansvaret for et godt helsetilbud til byens innbyggere.

Byrådet vil jobbe for et godt medisinsk tilbud med like gode helsetjenester uansett hvor du bor i byen og uavhengig av egen eller familiens økonomi. Oslo kommune har et helseansvar for alle mennesker som er i byen. Noen grupper trenger spesiell hjelp eller spesielle tjenester for å sikres et likeverdig tilbud. Det er avgjørende at kommunen ivaretar grunnleggende helsehjelp for flyktninger samt påser at staten overholder sine forpliktelser ovenfor papirløse. Blant disse gruppene finnes det mange barn som har særlig rett på vern og hjelp. Vi vil ha et helsetilbud som også er godt tilpasset til personer med innvandrerbakgrunn.

Byrådet vil jobbe for at helsesektoren må møte LHBT+ personer i alle livsfaser med kunnskap, respekt og omsorg.

Byrådet vil:

- Starte bygging av en ny storbylegevakt

- Anmode Oslo universitetssykehus om snarest mulig å åpne flere lokalsykehusfunksjoner på Aker Sykehus for befolkningen i Groruddalen. Samhandlingsarenaen på Aker skal opprettholdes og videreutvikles
- Styrke utviklingen av pasientnære, ambulante tjenester i samarbeid mellom kommunehelsetjenesten og sykehusene

Psykisk helse

Mange mennesker vil i løpet av et liv oppleve å bli psykisk syke. Psykiske problemer er en av de viktigste årsakene til sykefravær, og en viktig årsak til frafall i videregående.

Barn og unge sliter i større grad enn tidligere med psykiske problemer. Barn med psykiske lidelser må ikke bli stående i helsekø. Skolens møte med barn med psykiske problemer må forbedres, kunnskap om barn og psykiske helse må styrkes, og aktører som samarbeider om barns psykiske helse må være godt koordinert.

Mange psykiske lidelser kan forebygges, andre kan med tidlig behandling bli raskere frisk. Fastlegetjenesten må ha en høy kompetanse innen psykisk helse. Ensomhet er for mange den største trusselen mot en god psykisk helse. LHBT+-befolkningen er i større grad utsatt for ensomhet enn majoritetsbefolkningen. Også for studenter kan ensomhet være en utfordring. God informasjon og trygge møteplasser kan redusere frykten for isolasjon og bidra til en bedre livskvalitet.

Byrådet vil:

- Utvide lavterskeltilbud til personer med lettere psykiske helseproblemer, som «Rask psykisk helsehjelp» og støtte aktivitetstilbud som Fontenehus
- Styrke utviklingen av pasientnære, ambulante tjenester i samarbeid mellom kommunehelsetjenesten og sykehusene
- Øke krise- og traumekompetanse blant ansatte i kommunen
- Bedre oppfølgingen av pårørende og barn av psykisk syke

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Helsestasjonene gir nær og lett tilgjengelig helsehjelp, og er viktig for å gi barn og familier en god og trygg start. Ved å være lett tilgjengelige, og gjennom å gi trygg informasjon og tidlige svar på helsespørsmål, gir helsestasjonene bedre oppvekst og hjelper samfunnet med å forebygge det som senere kan bli problemer. Byrådet mener det er viktig å drive utstrakt

oppsøkende arbeid og styrke svangerskapsomsorgen bla ved å gi hjemmebesøk til alle nybakte foreldre.

Alle barn og unge skal oppleve at det er lett å komme i kontakt med kvalifisert helsepersonell. En mer tilgjengelig skolehelsetjeneste vil kunne forebygge mobbing, frafall i skolen og livsstilssykdommer.

Psykiske lidelser og bruken av nye syntetiske narkotiske stoffer er økende i denne aldersgruppen. Det er avgjørende av disse utfordringene møtes med en åpen og kvalifisert skolehelsetjeneste.

Byrådet vil:

- Styrke samarbeidet mellom helsestasjoner og andre relevante tjenester
- Sikre umiddelbar oppfølging når barn uteblir fra kontroller på helsestasjonene
- Bygge ut skolehelsetjenesten slik at den oppfyller statens anbefalte bemanningsnorm, samt sikre at den er åpen på alle skoler hver dag
- Styrke psykologtilbudet i skolehelsetjenesten
- Satse på lavterskel helsetilbud for unge som for eksempel helsestasjon for ungdom og klinikken sex og samfunn

Rusomsorg

Oslo skal ha en kunnskapsbasert og fordomsfri ruspolitikk. Målsetningen er bedre helse og bedre liv for rusavhengige, godt helsestell, tilgjengelige tjenester og færrest mulig overdoser og alvorlige skader. Rusavhengighet må først og fremst møtes som et helseproblem, ikke som et kriminalitetsproblem.

Hjelp skal tilbys uten at det stilles krav om rusfrihet, samtidig som muligheten for rusfrihet må være et mål. Rusavhengige skal ikke måtte oppleve en lang saksbehandlingstid eller lang ventetid før behandling, eller å bli kasteballer mellom ulike offentlige instanser.

Undervisningsopplegget knyttet til rus i Osloskolen må styrkes og omhandle mer enn alkohol. Skolenes forebyggingsarbeid må også inkludere foreldrene. Barn av rusavhengige må få trygge oppvekstsvilkår og pårørende må vies større oppmerksomhet.

Byrådet vil:

- Legge frem en revidert rusomsomsorgsplan hvor forebygging, skadereduksjon, ettervern og særskilte tilbud står sentralt, med egne rustiltak som er spesielt rettet mot unge rusavhengige
- Tilby kartlegging og tidlig intervensjon i primærhelsetjenesten for å forebygge alkoholrelaterte skader og problemer
- At kommunen skal søke om å bli forsøkskommune for heroinassistert behandling
- Opprette et eget overdoseteam i Oslo, samt vurdere en spesialisert helsestasjon for rusavhengige
- Utvide ordningen med sprøyterom og søke staten om å drive en forsøksordning med røykerom for heroin
- Tillate et bredere utvalg av substitusjonspreparater innen legemiddelassistert rehabilitering.
- Styrke ettervernet for rusmiddelavhengige
- Vri innsatsen fra midlertidige botilbud over til trygge, permanente boliger med oppfølging

Barnevern

Barnevernet skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får den nødvendige hjelpen og omsorgen som de har behov for. Barn og unge skal sikres trygge oppvekstsvilkår, og det offentlige må gripe inn når hensynet til barnets beste tilsier det. Barnevernet i Oslo blir stadig mer komplekst, og mange saker er svært krevende og tunge å arbeide med. Det stiller store krav til at barnevernet må ha riktig ressursbruk og en målrettet kompetanseutvikling. Oslo skal ha et barnevern som har tid til barna og familiene, som lytter til barns erfaringer, og er synlig der barn er. De senere årene har Oslo kommune hatt stort behov for bidrag fra private aktører. Byrådet vil i perioden bygge opp et sterkere kommunalt tilbud og videreutvikle kommunens egen kompetanse.

Byrådet vil:

- Senke terskelen for å sende bekymringsmeldinger til barnevernet ved å utvikle tiltak som styrker samarbeidet mellom barnevernet og andre som har meldeplikt til barnevernet
- Styrke barnevernets kulturkompetanse og flerkulturelle forståelse gjennom økt dialog mellom innvandrergrupper og barnevernet
- At barns kunnskap om barnevernet styrkes ved at barnevernet er tilstede i skoler, barnehager og ungdomsklubber
- Gjennomgå status for hjelpetiltakene barnevernet har til rådighet

- At barnevernet skal sikre barns rett til å bli hørt og bli informert i alle deler av saksbehandlingen

Aktive liv og trygge omsorgstjenester

I årene framover vil antallet eldre øke og de vil leve lengre. Vi ønsker et Oslo der innbyggerne skal ha mulighet til å være aktive også når de blir eldre, uavhengig om de i perioder trenger ekstra bistand til pleie og omsorg. Vi vil at eldre skal kunne velge å bo hjemme så lenge de ønsker, og velge mellom ulike boformer avhengig av ønsker og behov. Det må bygges langt flere omsorgsboliger, private hjem må tilrettelegges for å møte en ny livsfase, og vi må ta i bruk ny teknologi.

Situasjonen i hjemmetjenesten i Oslo krever endringer. Faglige vurderinger og samarbeid mellom ansatte og de som mottar tjenester har kommet i bakgrunnen, byråkrati, stoppeklokker og for lite helhetlig omsorg er blitt normen. Stoppeklokkene skal fjernes og erstattes av en tillitsreform med behovsprøvde omsorgsplaner, der den som trenger tjenesten og de ansatte utformer tilbudet sammen. Tilbudet til dem som er rammet av demenssykdom skal bedres ved at det skal være oppsøkende demensteam i alle bydeler og dagtilbudene skal utvides og gjøres mer varierte.

Alle skal være sikre på å få sykehjemsplass når de trenger det, og bemanningen skal være godt kvalifisert, bla med bedre legedekning og flere geriatriske sykepleiere. Pleien skal ivareta den enkeltes behov for omsorg og helsehjelp. Det skal være åpenhet om alle faktorer ved et sykehjem både hva gjelder bemanning, driftsavvik og lønnsforhold både i kommunale og private sykehjem. De samme krav til rapportering skal stilles til private tilbydere på samme måte som offentlige.

Velferdsteknologi vil bli viktigere for både eldre og yngre med nedsatt funksjonsevne sine muligheter og trygghet i hverdagslivet. Nye løsninger kan gi både friske og demente eldre sikkerhet og frihet til å bevege seg utenfor hjemmet, praktisk hjelp, og nye muligheter til å delta og kommunisere med familie, helsevesenet og resten av samfunnet.

Byrådet vil:

- Vurdere å opprette en vikarpool i helse- og omsorgstjenestene
- Opprettholde fritt brukervalg i hjemmebaserte tjenester og etablere dette for bo- og omsorgstilbud til utviklingshemmede og andre hjelpetrengende som etter vedtak skal ha dette tilbudet
- Gjennomføre forsøk i et utvalg bydeler med alternativer til bestiller-utførermodellen

- Etablere en tidskonto etter inspirasjon fra København, hvor den enkelte mottar en halvtime ekstra i uka som de selv bestemmer bruken av
- Øke antall ansatte i hjemmetjenesten med 500 årsverk slik at flere kan få hjelp og at det blir mer tid til omsorg
- Ha et prøveprosjekt med byomfattende spesialistteam innen hjemmesykepleien
- Vurdere en alternativ organisering av hjemmetjenester og eldreomsorg
- At alle ansatte innen eldreomsorgen skal sikres og opplæring i bruk av ny teknologi.

Veien ut av fattigdom

Byrådet vil legge vekt på å bistå mennesker som er i en økonomisk situasjon som gjør at de ikke kan ivareta eget eller familiens livsopphold med tiltak som opplæring og kvalifisering. Arbeid er vårt viktigste virkemiddel for å bekjempe fattigdom, sikre likestilling, lykkes med inkludering og sikre inntekter til å finansiere velferdstjenester og pensjoner. Vi vet også at arbeid er viktig for folkehelsen og at det er klar sammenheng mellom deltagelse i arbeidslivet og muligheten for å bli godt integrert.

Byrådet vil legge til rette for at flest mulig får et godt fotfeste i arbeidslivet. Noen grupper sliter mer med deltakelse i arbeidslivet enn andre, for disse gruppene vil byrådet gjøre en særlig innsats. For noen er inntektssikring, som økonomisk sosialhjelp, viktig. Ytelsene må holde et forsvarlig nivå som ikke forsterker problemene.

Alle barn skal ha en god oppvekst. Oslo har en dobbelt så høy andel fattige barn enn det som er gjennomsnittet for resten av landet. Barn med foreldre som har en svak yrkestilknytning og en lav inntektsmobilitet over tid, vil kunne oppleve store velferdsproblemer. Byrådet vil forebygge og redusere fattigdom og sosial eksklusjon blant barn, unge og barnefamilier.

Barn som lever i fattige familier får ikke de samme mulighetene til deltakelse og trygghet som andre barn. Oslo kommune skal bidra til trygghet og frihet, og til at så mange barn som mulig slipper å vokse opp i fattigdom. I Oslo skal barn møtes med verdighet, respekt og de skal ha krav på å bli hørt.

Byrådet vil:

- Legge bedre til rette for deltakelse på aktivitetstilbud i skoleferien
- Innføre en støtteordning for å betale flere gratis fritidsaktiviteter for alle barn i områder med mange barn i lavinntektsfamilier, samt innføre en ordning med aktivitetsstøtte for barn i fattige familier

- Styrke barneperspektivet og familiearbeidet i den kommunale delen av NAV
- At kommunen bygger ut kvalifiseringstilbud for å få innvandrerkvinner ut i arbeidslivet
- At mottakere av sosialhjelp skal tilbys rehabilitering, kvalifisering, praksisplass og tilrettelegging. Deltakelse i arbeid eller kvalifisering er en rettighet
- For dem med vedtak om aktivitetsplikt må det videreutvikles flere egnede tilbud
- Sikre videre drift av viktige tilbud som Frelsesarmeens Jobben og Bymisjonens Lønn som fortjent og styrke bydelstiltak for å få ungdom ut i arbeid
- Styrke introduksjonsordningen og sikre at oppfølging og arbeidsretting av hver enkelt deltaker blir tettere
- Øke antall overnattingsplasser og sanitærmuligheter for mennesker som ikke har et sted å bo
- At tigging ikke skal forbys
- Utvikle høy kvalitet i «exit»-program for prostituerte, der tilbud om blant annet avrusing, bolig, norskopplæring, studier og hjelp til å finne annet arbeid inngår

8. Kultur

Kultur for alle

Som hovedstad og vertsby for mange av Norges kunstnere, har Oslo et særlig ansvar for norsk kunst og kulturliv. Oslo har også alle forutsetninger for å forsterke sin rolle som internasjonal kulturby. Et godt utviklet kulturliv gir folk trivsel og livsglede. I Oslo skal flest mulig få utøve og oppleve kunst og kultur, uavhengig av økonomi, bosted og alder. Kunst og kultur i det offentlige rom og der folk bor, skal styrkes sammen med byens øvrige kulturelle infrastruktur.

Barn og unge trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse. Byrådet ønsker økt satsning på kultur for barn og unge.

Kunst har i seg selv egenverdi, men skaper også arbeidsplasser. Byrådet vil legge til rette for mer kulturbasert næringsutvikling. Byrådet vil forsterke kulturaksen langs Akerselva med aktiv deltagelse fra Oslo kommune sammen med private aktører, offentlige institusjoner og det frie kulturfeltet.

Med en sterk og tilgjengelig kultursektor, styrkes også viktige møteplasser for kulturutveksling og nyskaping. Oslo skal være en raus og inkluderende

by. Kunst og kultur skal provosere, engasjere og utfordre. Ytringsfrihet må ha vide grenser, og vi må tåle ytringer som oppleves krenkende og provoserende. Oslo kommune vil jobbe aktivt for å bekjempe netthat og for å støtte frie, uavhengige røster.

Kultur er viktig for oss i alle faser av livet og for helsen vår. Et godt og inkluderende kulturliv oppstår ikke av seg selv. Kulturen må satses på, dyrkes og prioriteres.

Kulturell infrastruktur

For at Oslo skal ha de beste forutsetningene for sine profesjonelle kunstnere, er det nødvendig med en økt satsing på tilrettelagte verksteder, atelier og øvingslokaler. Oslo skal være en attraktiv filmby som dyrker talentene, styrker filmbransjen og ivaretar filmens viktige rolle som kultur og næring.

Byrådet vil:

- Sikre at offentlige lokaler og arealer er tilgjengelige for kulturaktivitet, øving, festivaler og konserter over hele byen og tilrettelegge for rimelige lokaler for profesjonelle kunstnere
- Støtte opp om det frivillige musikk- og kulturlivet i bydelene
- Støtte lokale kulturarrangementer og vektlegge tiltak som inkluderer ung lederutvikling
- Øke støtten til aktører som formidler profesjonell kunst på det frie scenekunstfeltet
- Ha en aktiv utsmykningspolitikk for byens parker og offentlige rom
- Opprette eget festivalkontor i kommunal regi for å bistå og legge til rette for de ulike festivalene
- At de etablerte Oslo-festivalene videreføres
- At nytt Munch-museum skal fullføres
- Styrke og videreutvikle Oslo Nye Teater som byens eget teater
- Støtte Mela-festivalen og ulike aktører innen kultur- og mangfoldsfeltet
- Tilrettelegge for aktørene og sikres bedre tilgjengelighet til kommunale locations
- Opprettes et regionalt filmfond, og et regionalt filmsenter
- Støtte etableringen av en egen kino for scenekunst og dokumentarfilm i samarbeid med filmmiljøet

Barn og ungdomskultur

Barn og unge trenger arenaer for kreativ utfoldelse og opplevelser i nærmiljøet sitt. Byrådet vil ha en økt satsning på et mangfoldig kulturtilbud for barn og unge. Vi vil bygge ut kulturskoletilbudet slik at ventelistene blir kortere.

Byrådet vil:

- Styrke Oslo musikk- og kulturskole (OMK) ved å sikre støtten og opprette flere plasser flere steder i byen
- Inngå en forpliktende avtale om kulturskoleavdelinger i alle bydeler, noe som innebærer etablering av øvingsrom ved bygging av flerbrukshaller eller skoler
- Legge til rette for fritidsklubber i alle bydeler
- Videreføre støtten til lokale festivaler for barn og ungdom
- Støtte gratis- og alkoholfrie festivaler og arrangementer
- Gi barnehager og skoler gratis tilgang til museer på dagtid
- Bedre barneteatertilbudet
- Gjeninnføre kulturskoletimen i barneskolen
- La barnehager, aktivitetsskole- og skoleklasser bruke gratis kollektiv på dagtid utenom rushtiden.

Bibliotekene

Bibliotekene er en kilde til kunnskap, kultur og litteratur for alle, uavhengig av sosiale, økonomiske og geografiske skillelinjer. Bibliotekene har en viktig rolle som lokal debattarena og kulturhus.
Byrådet vil sikre bibliotekstjenesten og styrke folkebibliotekene.

Byrådet vil:

- At alle bydeler skal ha minst en bibliotekfilial
- Gi bibliotekene økt kulturstøtte og videreutvikle bibliotekene som en møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser
- Åpne for flere søndagsåpne, selvbetjente bibliotek
- Tilby innbyggerne undervisning i bruk av digitale tjenester og sosiale medier ved bibliotekene

9. Frivillighet og idrett

Et løft for frivilligheten

Frivilligheten i Oslo gir et mangfoldig og verdifullt bidrag til byen vår. Den yter en viktig innsats på mange områder i Oslo både i samarbeid med kommunen og på egen hånd. I tillegg har frivilligheten en stor egenverdi for hver og en som deltar og som de opplever som meningsfylt.

Byrådet mener at det er viktig å styrke frivilligheten gjennom å legge til rette for den. Vi vil føre et tett samarbeid med frivillige aktører i byen. Vi vil gjennomgå hvordan kommunen best kan legge til rette for frivillig sektor gjennom blant annet tilskuddsordninger, ubyråkratiske prosesser, samt gjøre kommunens grunn- og lokaler mer tilgjengelige.

Det er mange frivillige organisasjoner og trossamfunn som gjør en uvurderlig innsats for å skape et inkluderende samfunn. Byrådet vil spille på lag med disse og bidra med forutsigbare rammebetingelser. Byrådet vil stille tydelige krav til å fremme likestilling, åpenhet og fellesskapsarenaer på tvers av ulike sosiale, religiøse og etniske grenser.

Storbyer gir mennesker muligheter til å ta del i store fellesskap og til å realisere seg selv fordi tilbudene er så mange. Samtidig er det også nettopp

i storbyer mange kan falle utenfor fellesskapet. Ensomhet og mangel på deltakelse i en sammensatt befolkning som Oslos vil være en stor utfordring fremover. Å legge til rette for deltakelse og sosiale møtepunkter for alle vil være en prioritert oppgave for dette byrådet. Derfor vil vi ta initiativ til en dugnad sammen med Oslos store frivillige sektor for å sikre at alle innbyggere ses og får delta så langt det er mulig.

Frivillighet gir samfunnet mye gratis, men den er ikke gratis å organisere. Frivilligsentralene har stor kompetanse og kobler de som søker hjelp, med de som søker å hjelpe.

Byrådet vil:

- Ta initiativ til å utvikle eget frivillighetsmanifest for Oslo i samarbeid Frivillighet Norge
- Invitere frivillige organisasjoner til en dugnad for å etablere en «Oslo-modell» for kampen mot ensomhet og utenforskap
- Gjøre kommunal grunn og lokaler tilgjengelig for aktivitet i regi av frivillighet
- Legge til rette for økt frivillighet i regi av bibliotekene som arena for kulturelle møteplasser
- Styrke UngInfo med mål om å øke frivillighet og deltagelse blant ungdom
- Opprette et LHBT+-råd for Oslo i samarbeid med LHBT+ -sivilsamfunnet i Oslo, etter modell fra Gøteborg

Idrettsbyen Oslo

Idrett og fysisk aktivitet er et viktig bidrag til folkehelsen. Oslo er en av Europas raskest voksende byer. Det bygges stadig nye bygg og ny infrastruktur. Veksten må legge til rette for at Oslos befolkning fortsatt kan leve et aktivt liv. Muligheter for å drive med fysisk aktivitet må styrkes i årene som kommer gjennom å bevare grøntarealer, bygge flere idrettsanlegg og styrke svømmetilbudet.

Flere idrettsanlegg og større deltagelse

Byrådet arver en by som har en svært lav dekningsgrad av idrettsanlegg. Oslo mangler i dag over 500 idrettsanlegg for å nå opp til landsgjennomsnittet. Vedtatte idrettsprosjekter i Oslo bystyre har hopet seg opp uten gjennomføring. Byrådet vil i sitt arbeid vektlegge gjennomføring av allerede planlagte idrettsprosjekter, herunder Jordal Amfi, anlegg på Voldsløkka, Lillomarka arena, Dælenenga fleridrettshall, Åsland skytebane og flerbrukshaller på Lambertseter, Grorud, Årvoll og Korsvoll.

Byrådet vil i samarbeid med idretten legge til rette for at alle har lik mulighet til å delta i idretten uavhengig av alder, kjønn eller størrelsen på lommebok. Gode kommunale støtteordninger er en forutsetning for en mangfoldig og aktiv idrettsbevegelse. Gratis hall- og baneleie for barn og unge i Oslo skal videreføres.

Byrådet vil:

- Jobbe videre med idrettsprosjekter som over lang tid har vært planlagt, men ikke gjennomført basert på idrettskretsens egne prioriteringsliste
- Prioritere tiltak som får flere i aktivitet som Aktiv på dagtid, 60pluss og Treningskontakt
- Sikre mest mulig variasjon i idrettstilbudet i Oslo gjennom å gjennomføre en behovsanalyse for anlegg i Oslo, herunder anlegg for egenorganisert idrett, samt sikre i dialog med idretten en fremdriftsplan for gjennomføring
- Som hovedregel bygge flerbrukshaller ved nybygg og rehabilitering av skoler
- Etablere flere småanlegg, som klatrevegger, streetbasket-kurver, skateramper, treningsapparater, frisbee-baner og cricket pitcher
- Støtte idretten i arbeidet med å rekruttere og utdanne idrettsledere

Et styrket svømmetilbud

Holmlia bad er det nyeste badet av Oslobadene og ble åpnet i september 1983. Siden da, har Oslo økt med over 200.000 innbyggere. Byrådet har høye ambisjoner på vegene av svømmeglade familier, idretten og skoleelevene.

Svømmedyktigheten er alt for lav i Oslo. Byrådet vil sikre flere dyktige svømmeinstruktører i Osloskolen, gjerne i samarbeid med idretten. Alle skoler må i løpet av perioden få doblet antall svømmetimer fra 10 til 20. I tillegg må vi ha flere svømmeanlegg tilgjengelige for skolene. På denne måten lærer vi flere barn og svømme og forebygger drukningsuhell.

Byrådet vil:

- Jobbe videre med prosjekter som ligger inne i bademeldingen, herunder nytt hovedsvømmeanlegg på Tøyen, samt nytt bad på Manglerud og Stovner
- Starte prosjekteringen av Frognerbadet som helårsbad
- Legge fram en plan for oppgradering eller nybygg av eksisterende bad som forfaller
- Utvide åpningstider på Oslobadene, særlig på lørdager og søndager

- Der det er mulig sikre at publikum, svømmeklubber og skoler får tilgang til privateide bad i Oslo
- Videreføre dialogen med eierne av Sagene bad for å sørge for at badet blir gjenåpnet

10. Trygghet

En tryggere by

Internasjonalt sett er Oslo en svært trygg by å bo og ferdes i. Måten vi har organisert samfunnet på med små sosiale forskjeller og gode sikkerhetsnett er en vesentlig årsak til det.

Det er likevel tidspunkter og steder i byen som oppleves, og er, utrygge. Altfor mange opplever utrygghet hjemme. Både det å være utrygg og det å føle seg utrygg reduserer livskvaliteten og følelsen av å være fri. Byrådet vil at Oslo skal være en raus, inkluderende og likeverdig by. Vold, kriminalitet, diskriminering og trakassering skal slås hardt ned på.

Byrådet mener at Oslo kommune på mange områder kan bidra til å forebygge kriminalitet og utrygghet. Vi vil bygge opp et konkret samarbeid med politiet for å løse oppgaver hvor politiet er avhengig av kommunens og bydelenes forebyggende innsats.

Det er en prioritert oppgave for byrådet å forebygge og stoppe radikalisering og voldelig ekstremisme. Å skape en tryggere by krever at mange aktører jobber sammen. Byrådet vil ha et tett samarbeid med politiet, frivillige

organisasjoner og engasjerte innbyggere, og ta bekymringer og forslag på alvor.

Byrådet vil:

- Bygge opp samarbeidsgrupper mellom skoler, fritidsklubber, oppsøkende tjenester, frivillige organisasjoner og moskeer for å forebygge radikalisering og rekruttering til voldelig ekstremisme
- Styrke handlingsplanen mot radikalisering og voldelig ekstremisme
- Styrke SaLTo-arbeidet og utvide ansvaret til å også gjelde forebygging av radikalisering
- Følge opp alle førstegangskriminelle blant barn og unge for å forebygge at de kommer inn i en kriminell løpebane
- Motvirke salg av narkotika til barn og unge og styrke forebyggingen i skoler og ander relevante miljøer

Vold i nære relasjoner

Alle har rett til et trygt liv uten vold og undertrykking. Særlig kvinner og barn er utsatt for utrygghet. Fellesskapet skal gripe inn og forebygge dette. Byrådet vil ta initiativ til et forsterket samarbeid mellom politi, rettsvesen, skolene, bydelene, NAV og det sivile samfunn for å øke kunnskapen om vold i nære relasjoner slik at flere blir sett og får nødvendig hjelp raskt.

Alle mennesker har rett til et trygt liv uten vold. Kvinner er mer utsatt for vold i hjemmet og i nære relasjoner enn menn. De er også mer utsatt for seksualisert vold og trakassering i det offentlige rom. Samtidig er det slik at de mer atypiske voldsofrene, for eksempel LHBT+-personer og menn som rammes av overgrep, ofte blir oversett og stigmatisert og dermed opplever en dobbelt byrde.

Mange barn opplever vold og overgrep, enten som vitne til voldshandlinger eller som direkte ofre for fysisk eller psykisk mishandling. Alle som arbeider med barn har derfor et særskilt ansvar å bidra til forebygging, avdekking og sikre at barn får den hjelpen de trenger.

Byrådet vil:

- Samarbeide med politiet for å forebygge nye hendelser der det er bekymring for vold i nære relasjoner
- Sikre støtte til krisesentre, Dixi ressurssenter, voldtektsmottaket og andre hjelpe- og støttetiltak for mennesker som opplever fysisk og psykisk vold

- Gjennomføre en evaluering av hvordan kommunen kan bli bedre til å forebygge og hjelpe barn som er utsatt for vold og seksuelle overgrep, eller som opplever vold mot sine nærmeste
- At seksualundervisningen i skolen styrkes, der også grensesetting og vold i nære relasjoner er et tema
- Øke opplæringen i helsetjenestene samt barne og ungdomstilbudene om voldtekt og vold i nære relasjoner, særlig rundt utsatte grupper som prostituerte og LHBT+-personer

Trygge offentlige rom

Det skal være trygt å ferdes i hele Oslo. Belysningsanlegg skal fornyes med miljøvennlig belysning. Når byen bygges ut og offentlig rom oppgraderes skal tiltak som skaper trygghet prioriteres. Byrådet vil videreutvikle trygghetsindeksen slik at den kan brukes til en særlig innsats i de områdene av byen som oppleves som minst trygge.

Det skal være lettere å komme seg trygt hjem om natta med et kollektivtilbud også om kvelden og natten.

Byrådet vil:

- Oppgradere og utvide byens belysningsanlegg med ny, miljøvennlig belysning
- Videreutvikle trygghetsindeksen som grunnlag for samordnet innsats
- Arbeide for et mer synlig politi i gatene i hele byen

Samfunnssikkerhet og beredskap

Selv om Norge i stor grad er et stabilt samfunn skal Oslo være godt forberedt på å håndtere både katastrofer og mindre kriser. Byrådet vil sørge for at beredskapsarbeidet er forankret i alle kommunens virksomheter og etater. Arbeidet for sterkere informasjonssikkerhet er viktig, særlig knyttet til samfunnskritisk infrastruktur.

Byrådet vil legge vekt på å gjennomføre risikoanalyser og sikre at Brann- og redningsberedskapen styrkes i tråd med de behov som oppstår på grunn av vekst i befolkningen og nye utfordringer.

Samfunnssikkerhet skal være en del av kommunens planleggingsarbeid både på overordnet og lokalt nivå. Sikkerhet knyttet til natur, miljø og hendelser skal ivaretas i kommunens planlegging. Der det er behov for

spesielle sikkerhetstiltak skal disse så langt det er mulig ikke stenge byens innbyggere ute fra viktige samfunnsinstitusjoner, men sikkerhetstiltakene skal integreres som en del av utformingen slik at byrom som har spesielle behov fremstår som trygge.

Konsekvensene av klimaendringene krever store endringer i måten vi planlegger, bygger og drifter byen. Klimatilpasning må gjennomsyre hele kommunens arbeid. Byrådet vil igangsette et eget klimatilpasningsprogram for å utarbeide en oslostandard for klimatilpasning. En viktig del av et slikt arbeid vil være håndtering av overvann, materialvalg, bruk av takflater og åpning av elver.

Byrådet vil:

- Gå igjennom Gjørv-kommisjonens rapport for å sikre at anbefalingene blir fulgt opp
- Styrke beredskapen i forbindelse med store arrangementer
- Utarbeide en egen oslostandard for håndtering av klimaendringene
- Legge til rette for flere grønne flater på bygg for å bidra til bedre luftkvalitet, overvannshåndtering, biologisk mangfold og visuell oppgradering av byen
- Øke investeringene i vann og avløpsnettet for å øke kapasiteten, hindre lekkasjer og sikre trygt drikkevann
- Jobbe for å restaurere flere vassdrag og bekker

Foto:

Forside:

Arne Langleite / NTB Scanpix

Kapittel:

1. Berit Roald / NTB Scanpix
2. Øyvind Markussen / NTB Scanpix
3. Berit Roald / NTB Scanpix
4. Erlend Aas / NTB Scanpix
5. Kniel Synnatzschke / NTB Scanpix
6. Øivind Haug / Arbeiderpartiet
7. Øivind Haug / Arbeiderpartiet
8. Monica Strømdahl / NTB Scanpix
9. Berit Roald / NTB Scanpix
10. Berit Roald / NTB Scanpix

